

1. Ainevaldkond eesti keel ja kirjandus

1.1. Keele- ja kirjanduspädevus

Põhikooli lõpetaja:

- väärtustab eesti/vene keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- tajub keeleoskust õpioskuste alusena ning oma identiteedi olulise osana;
- on omandanud põhiteadmised keelest ning õigekirjaoskuse;
- on keeleteadlik, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid;
- kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel;
- kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ning kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- tunneb ja väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahvuslikku pärimuskultuuri kui ka kodumaa kultuuritraditsioone ning kultuurilist mitmekesisust;
- on lugenud eakohast väärtkirjandust, kujundanud kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastanud mõtte- ja tundemaailma, arenenud isiksusena;
- tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab teose sisu ning hindab selle kunstilisi väärtusi;
- suudab kujundada ja väljendada oma isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust;
- väärtustab ausust ja õiglust ning inimväärikat ja vastutustundelist käitumist;
- oskab õppida, hangib teavet eri allikatest ning kasutab sõnaraamatuid ja käsiraamatuid.

1.2. Ainevaldkonna ja õppeaine kirjeldus

Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja. Eesti keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeaineis. Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt õpilase emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut. Ainevaldkonna õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Teadmiste ning kogemuste alusel kujuneb õpilasest teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ning suhtleja.

1.–4. klassini on eesti keel õppeaine, mille õppimine arendab kõiki keelelisi osaoskusi nii teabe- ja tarbetekstide kui ka kirjandustekstide lugemise, reflekteerimise ja kirjutamise toel. I kooliastmes on kolm õppevaldkonda: suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine), lugemine ja kirjutamine. Suuline keelekasutus hõlmab eneseväljendust argiolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edasiandmist. Lugemise õpetamisel kujundatakse oskust töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel. Kirjutamise õpetusega kujundatakse õigekirjaoskus õpitud keelendite piires ja suutlikkus end eesmärgipäraselt kirjalikult väljendada.

Alates 5. klassist on eesti keel ja kirjandus eri õppeained, mida seob tekstikeskne käsitusviis ning keeleliste osaoskuste arendamine. II ja III kooliastmes on neli õppevaldkonda: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning õigekeelsus ja keelehoole.

Suulise ja kirjaliku suhtluse õpetusega kujundatakse oskust silmast silma, telefoni, kirja ja meili teel ning interneti keskkonnas kahe- või mitmepoolselt toimida, tekste kokku võtta ja vahendada ning saavutada häid tulemusi rühma- ja paarisõõs.

Teksti vastuvõtu õpetuse kaudu kujuneb teadlik suhe pikemate suuliste ja kirjalike tekstidega: kujundatakse oskust tekste valida ning leida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, teadvustades kuulamise ja lugemise strateegiaid, võimet teksti järjest sügavamini mõista ning tekstile reageerida.

Tekstiloomine õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljenduse oskust, mille puhul inimene tajub olukorda ja adressaati ning suudab oma mõtteid vajaliku täpsusega ja tekstiliigile omases vormis väljendada ning edastada.

Õigekeelsuse ja keelehoolduse õpetusega kujundatakse keeleteadlikkust ning teadmisi keelest; eesti nüüdiskirjakeele teadlikku kasutamist, aga ka arusaamist keele arengust ja muutumisest.

Ainevaldkonna õppeainete lõimimise põhialus on avar käsitus tekstidest, hõlmates nii suulisi kui ka kirjalikke, tarbe- ja ilukirjandustekste, samuti pildilise, graafilise ning teiste tekstiliikide kombinatsioone. Eri liiki tekstide kaudu arendatakse üht- ja sedasama –sihipärase lugemise ja kirjutamise oskust.

Kirjandusõpetus taotleb küll eeskätt õpilaste kirjandushuvi ja lugejavõimete kujunemist ning kõlbelis-emotsionaalset arengut kirjandusteoste lugemise ja mõtestamise toel, kuid kirjandustundides vaadeldakse ka ilukirjanduskeele eripära ning arendatakse õpilaste suulist ja kirjalikku väljendusoskust.

Õppeaine avar eesmärgiseade tingib õppe-eesmärkide taotlemise mitme õppevaldkonna kaudu: oluline on nii oskus üha moderniseeruvate kanalite kaudu suuliselt ja kirjalikult suhelda kui ka vahetu individuaalne tekstitöö, mis avaldub tekstide vastuvõtu ja loomisena. Eri valdkondi seob keel, mille korrektseks ja eesmärgipäraseks kasutuseks on nendega lõimitud õigekeelsuse ja keelehoolduse valdkond. Kirjalik keel ja tänapäeva eesti kirjakeel tema peamiste tekstiliikidega tuleb põhikoolis teadlikult omandada.

Eesti keelel kui emakeelel ja hariduskeelel on õppekavas eriline koht: eesti keele oskus on nii õppekava omandamise alus kui ka eesmärk. Korrektset keelekasutust jälgitakse kõikides ainevaldkondades.

1.3. Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

- Õpilaste väärtuspädevuse kujundamisel on ainevaldkonnal väga oluline koht, arvestades kirjanduse kui kunstiaine spetsiifikat. Kirjandusõpetuses on peamine rõhk kõlbeliste ja esteetilisemotsionaalsete väärtuste ning kultuuriväärtuste kujunemisel loetavate ilukirjandus- ja aimetekstide alusel. Ka keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keelt kui rahvuskultuuri kandjat, keeleoskust kui inimese identiteedi tähtsat osa. Keeleõpetus väärtustab funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.
- Keele- ja kirjandusõpetus arendavad olulisi õpipädevusi: kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, eri allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.
- Ainevaldkonna õppeained toetavad sotsiaalse pädevuse kujunemist, avardades õpilase maailmapilti ja ettekujutust inimsuhetest ning kujundades suhtluspädevust: suulise ja kirjaliku suhtluse oskusi, suhtluspartneri arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust.
- Enesemääratluspädevuse ja ettevõtlikkuspädevuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka õpilaste igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamise, seisukohavõtu ja lahenduste otsimisega nii keele- ja kirjandustundides kui ka loovtöodes.
- Enesekohase ja ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

1.4. Hindamine

1.4.1. Eesti keel

Õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa ja teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlesest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste) ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute või numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

I kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist;
- 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist;
- 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.

II ja III kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) suulist ja kirjalikku suhtlust;
- 2) tekstide vastuvõttu;
- 3) tekstiloomet;
- 4) tekstide õigekeelsust.

1.4.2. Kirjandus (5.-9. klass)

Õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa ja teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlesest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste) ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilasi peab teavitama, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Kirjalike ülesannete puhul parandab õpetaja ka keelevead, kuid hinnates arvestatakse valdavalt töö sisu. Omaloominguliste tööde puhul võib lisahindega tunnustavalt hinnata ideelist ja esteetilist aspekti.

1.5. Lõiming

1.5.1. Lõiming teiste ainevaldkondadega

Ainevaldkond \ Aine	EESTI KEEL JA KIRJANDUS
Võõrkeeled	Elementaarsete õigekirjanõuete jälgimine kirjalikes töödes Uurimistööde vormistusnõuded Tõlketööd Tekstid, kirjanikud, originaaltekstid Väliskirjanduse ja/või kultuuri käsitlemine nii võõrkeeles kui ka eesti keeles Ühiste reeglite leidmine ja kasutamine

	Sõnade laenamine Referaat, ettekanne
Matemaatika	Elementaarsete õigekirjanõuete jälgimine kirjalikes töödes Kirjatehnika Küsimuste vormistamine Korrektne keelekasutus Funktsionaalne lugemine Arvsõnade õigekiri
Loodusained: <ul style="list-style-type: none"> • Geograafia • Loodusõpetus • Bioloogia • Füüsika • Keemia	Elementaarsete õigekirjanõuete jälgimine kirjalikes töödes Uurimistöode vormistusnõuded Õigekirja kontroll Vormistus (kirjutamine kui protsess) Erinevate tekstide kombineerimine Kohanimede, loodusnähtuste õigekiri Korrektne keelekasutus Looduskirjelduste mõistmine Funktsionaalne lugemisoskus Referaat, ettekanne
Sotsiaalained: <ul style="list-style-type: none"> • Inimeseõpetus • Ühiskonnaõpetus • Ajalugu	Elementaarsete õigekirjanõuete jälgimine kirjalikes töödes Uurimistöode vormistusnõuded Analüüsi käigus maailmapildi kujundamine Õigekiri Kuulamisoskuse arendamine Küsimuste esitamine Arutlusoskuse arendamine Kirjandid, vestlused, rühmatööd, paaristööd Allikate kriitiline käsitlemine (ajakirjanduslikud tekstid) Inimestevahelise kommunikatsiooni arengu käsitlemine Meediatekstide käsitlemine Reklaami mõjutusvahendite uurimine Referaat, ettekanne

<p>Kunstiained:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunst • Muusika	<p>Elementaarsete õigekirjanõuete jälgimine kirjalikes töödes Uurimistööde vormistusnõuded Rahvalaul Reklaamide koostamine, plakatite valmistamine Reklaami mõjutusvahendite uurimine Kunstivoolud, muusikastiilid Teos, ajastu, muusika Teksti viisistamine Luuletuste viisistamine Sõna rütm, seostumine muusikalise rütmiga Sõnade kirjutamine muusikale, viisile Illustreerimine Kirjatehnika Dekoratsioonid Loovtööde kirjutamine muusikat kuulates Arvuti kasutamisoskus Referaat, ettekanne</p>
<p>Tehnoloogia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tööõpetus • Käsitöö-ja kodundus • Tehnoloogiaõpetus	<p>Elementaarsete õigekirjanõuete jälgimine kirjalikes töödes Uurimistööde vormistusnõuded Toote kasutusjuhend või tutvustus Referaat, ettekanne Retseptide, menüüde koostamine</p>
<p>Kehaline kasvatus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kehaline kasvatus (ujumine)	<p>Elementaarsete õigekirjanõuete jälgimine kirjalikes töödes Naljaked tekstid ujumisest (koolilehte) Korrektne keelekasutus, suhtlemine Funktsionaalne lugemisoskus Referaat, ettekanne</p>

1.5.2. Läbivad teemad

- Keskkond ja jätkusuutlik areng
Väärtushinnangute ja käitumismallide kujundamine eesti keele tekstide vahendusel. Õpilane tunneb huvi looduse vastu; suhtub loodusesse ja kaasinimestesse austusega; oskab näha inimtegevuse mõju loodusele, teadvustab end tarbijana; hoiab oma kodukoha loodust ja ehitisi; tunneb oma koduümbruse keskkonnaprobleeme, püüab toimida keskkonda hoidvalt ning vältida enda ja teiste tervise kahjustamist.
- Elukestev õpe ja karjääri planeerimine
Eesti keele tekstide, arutelude vahendusel taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu – ja töökeskkonnas, tutvustatakse lähiümbruse ettevõtteid ja ameteid. Õpilane mõistab töö tähtsust; mõistab töö ja elukutse seoseid; teab isa ja ema (hooldajate, pereliikmete) ameteid; teab kodukohas esinevaid ameteid ning mõistab nende tähtsust; oskab kasutada raha lihtsamates tehingutes ning teab raha ja töötasu seoseid; suudab järgida koostegutsemise reegleid.
- Tehnoloogia ja innovatsioon
Õpilane omandab nüüdisaegsete tehnoloogiavahendite iseseisva kasutamise oskusi, mõistab tehnoloogia kasutamisega seostuvaid sotsiaalseid ja eetilisi aspekte. Tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas. Oma tööde (lühiajalised, omalooming) vormistamine ja esitamine.
- Tervis ja ohutus
Ohuõpetus lugemistekstide vahendusel ja vestluste kaudu. Suhtlemissituatsioonides õpitakse kaalutletud otsuste tegemist. Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele. Õpilane teab hädaabi numbrit, oskab ohust teatada; teab, kuidas koolis teavitatakse ohust, kooli väljapääsude asukohti, oskab hoonest evakueeruda; teab tuleohutusmärkide tähendust ja tuletõrje päästevahendite asukohti; mõistab, et igapäevast vastutab ise oma käitumise eest; tunneb käitumisreegleid tänaval, saab aru liiklusreeglite vajalikkusest; oskab valida tee ületamiseks kõige ohutumast kohast; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutusveendununa sõidutee ületada; teab ohtusid oma kooliteel, oskab neid kirjeldada, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel; oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada.
- Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus
Eesti keele tekstide, vestluste, omaloominguliste tööde vahendusel taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonna liikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevustes riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.
- Kultuuriline identiteet
Eesti keele tekstide, vestluste, omaloominguliste tööde, teatrikülastuste, filmide vaatamise kaudu taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimese mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo

vältel. Õpilasel tekib ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning õpilane väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on ise kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

- Väärtused ja kõlblus
Eesti keele tekstide, vestluste, omaloominguliste tööde, teatrikülastuste, filmide vaatamise kaudu taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

1.5.3. Füüsiline õpikeskkond

- Valdav osa õppetööst toimub klassis, kus on võimalik laudu ümber paigutada erinevateks liikumistegevusteks (dramatiseeringud, rollimängud jne) ning rühmatöödeks.
- Klassiruumis kasutatakse vajadusel õigekeelsussõnaraamatuid.
- Tundides kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja –vahendeid, s.h netisõnaraamatuid.
- Tunde viiakse vajaduse korral läbi arvutiklassis, õuesõppeklassis, raamatukogus või väljaspool kooli (muuseumides jm).

2. Eesti keel ja kirjandus

2.1. Õppe ja kasvatuseesmärgid

2.1.1 Põhikooli eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit, suhtub
- lugupidamisega teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- tajub keeleoskust õpioskuste alusena ja oma identiteedi olulise osana, kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
- omandab põhiteadmised keelest ja õigekirjaoskuse, tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasiõppimisel;
- arendab keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid;
- õpib asjakohaselt kasutama eri suhtluskanaleid;
- arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- õpib tundma eri tekstiliike, nende seoseid ja kasutamise võimalusi, arendab oma tekstitööoskusi nii tekstide vastuvõtja kui ka loojana;
- arendab kriitilist mõtlemist ning analüüsi-, järeldus- ja põhjendusoskust;
- harjub oma kirjakeeleoskuse täiendamiseks kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning veebiallikaid;
- suhtub tolerantselt eesti keele kui võõrkeele kasutamisse ja toetab muu emakeelega kaaslaste eesti keele omandamist.

2.1.2. Põhikooli kirjandusõpetusega taotletakse, et õpilane:

- loeb eakohast ilukirjandust, arendab oma lugemisoskust ning omandab püsiva lugemisharjumuse kui maailma ja enda mõistmise vahendi;
- väärtustab kirjandust oma rahvuskultuuri olulise osana ning tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;
- mõistab ilukirjanduse kujundlikku keelt, rikastab oma sõnavara ning arendab suulist ja kirjalikku väljendusoskust;
- arendab oma loomevõimeid ja suhtub lugupidamisega loometöösse;
- kujundab kirjanduse abil oma esteetilisi ja eetilisi väärtushoiakuid;
- laiendab oma silmaringi ning rikastab mõtte- ja tundemaailma;
- annab iseseisvaid hinnanguid ning sõnastab ja esitab oma mõtteid;
- hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt erinevaid infoallikaid.

2.2. I kooliaste

2.2.1. Taotletavad pädevused I kooliastmes

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest ja tegevusest.

2.2.2. I kooliastme õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) kuulab mõtestatult eakohast teksti; töötab tekstiga õpetaja juhiste alusel;
- 2) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele; kasutab kõnes ja kirjas sobivalt lühivastuseid ning terviklauseid;
- 3) kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit ja olukorda; jutustab endast ning oma lähiümbruses toimunust;
- 4) loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, õigesti ning mõistmisega; mõistab muu hulgas lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti;
- 5) loeb eakohast ilu- ja aimekirjandust;
- 6) jutustab ja kirjutab küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnade või kava toel;
- 7) kirjutab õpitud keelendite piires õigesti; kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga;
- 8) hangib otstarbekohast teavet eri allikatest; kasutab eakohaseid sõnaraamatuid.

Suuline keelekasutus

3. klassi lõpetaja:

1. kuulab mõtestatult eakohast teksti; toimib sõnumi või juhendi järgi;
2. väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid;
3. vaatleb sihikäeselt, kirjeldab nähtut ning märkab erinevusi ja sarnasusi;
4. avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta;
5. annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi;
6. jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugiõnade, märksõnaskeemi ning küsimuste toel; mõtleb loole alguse ja lõpu;
7. leiab väljendumiseks lähedase ja vastandtäendusena sõnu;
8. esitab luuletust peast.

Lugemine

3. klassi lõpetaja:

1. loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ning kaarti;
2. loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga;
3. töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;
4. vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta;
5. eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku ning keeldu;

6. tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna ja kirja;
7. on lugenud läbi vähemalt 12 eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust;
8. teab nimetada mõnd lastekirjanikku.

Kirjutamine

3. klassi lõpetaja:

1. kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga;
2. kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile ning vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt;
3. valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu;
4. märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ning tunnuseid;
5. teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses;
6. kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;
7. piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;
8. kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ning kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna);
9. koostab kutse, õnnitluse, teate ja e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega ümberjutustusi ning teisi loovtöid küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.

2.2.3. Terviklikult käsitletavat teosed I kooliastmes

I kooliastme lõpuks on õpilane lugenud läbi vähemalt 12 eesti ja väliskirjaniku teost. Valikraamatute nimekirjad on olemas vastava klassi ainekava lõpus.

2.2.4. Eesti keele ainekava I klassile

Teema EESTI KEEL 1. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 1. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine)	<p><u>Kuulamine</u> Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel. Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.</p> <p><u>Kõnelemine</u> Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale. Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel. Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine.</p>	eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi; kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldu lause, jutu sisu; teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; jutustab suunavate küsimuste toel kuuldu, nähtu, loetu; koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu, esitab luuletust peast;	Loodusõpetuse tundides õpitu jutustamine, mõistete selgitamine. Matemaatikas ülesannete vastuste sõnastamine, uute mõistete selgitamine, suuline võrdlemine.	Laagri Koolis jälgitakse korrektset keelekasutust kõikide õppeainete tundides! Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks. Kuu parimate raamatute tutvustused kogunemistel, erinevad esinejad, luulevõistlus, teatrietendused, näidendite päev, uurimistööd, jõulupidu, Playback.

Teema EESTI KEEL 1. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 1. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppe-ainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoollilistest projektidest
Luge- mine	<p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.</p> <p>Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.</p> <p>Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole lõpu mõtlemine. Tegelaiste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.</p> <p>Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliikide eritamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus.</p> <p>Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend.</p> <p>Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine.</p> <p>Huvipakkuva raamatu täiskasvanu abiga raamatukogust leidmine.</p>	<p>tunneb häälik-tähest vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt; mõistab häälega või endamis (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu; vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud; mõtleb jutule alguse või lõpu; on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...);</p>	<p>Tööjuhendite lugemine kõikides õppeainetes. Matemaatika tekstülesannete mõistmine ja lahendamine. Loodusõpetuse tekstide lugemine.</p>	<p>Kuu parimate raamatute tutvustused kogunemistel, erinevad esinejad, luulevõistlus, teatrietendused, näidendite päev, uurimistööd, jõulupidu, Playback.</p>

Teema EESTI KEEL 1. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 1. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoollilistest projektidest
Kirjutamine	<p><u>Kirjatehnika</u> Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähtede kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähtede õppimine. Suurte kirjatähtede õppimine (vajadusel 2.klassis). Tähtede seostamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ära kirjutamine tahvlilt, õpikust.</p> <p><u>Kirjalik tekstiloome</u> Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi). Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi). Lünkumberjutustuse kirjutamine.</p> <p><u>Õigekeelsus</u> Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine. Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses. <i>i</i> ja <i>j</i> ning <i>h</i> sõna alguses seoses tähtede õppimisega. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses. Liitsõna vaatlus (moodustamine). Sõnade lõpu õigekiri – <i>d</i> ja <i>-vad</i> (mitmus) ning <i>-b</i> (teigusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine. Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus). Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga. Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena).</p>	kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse; kirjutab tahvlilt ära; täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilas-päevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töökuupäevaga; koostab näidise järgi kutse; eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset; kirjutab omasõnade algusesse <i>k, p, t</i> ; kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid; teab, et lause lõpeb punktiga; teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte; kirjutab õigesti oma nime	Vihikute vormistamine kõigis õppeainetes. Matemaatikas numbrite kirjutamine, õigekiri ja kirjatehnika ülesannete vormistamisel. Oma nime töödele kirjutamine. Õpilaspäeviku täimine. Loodusõpetuses töövihiku täitmine.	Kirjalikes töodes parandatakse alati ära ka keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt! Kooli almanahh. Uurimistööd.

1. klassis terviklikult käsitletavat teosed

Appelgren, T. sarjast „Vesta Linne lood“ valida üks raamat.; Andersen, A.C. üks muinasjutt; Egner, T. „Sööbik ja Pisik“; Grimm „Lumeeit“; Huovi, H. „Urbo ja turbo või „Urbo ja Turbo jõulud“; Jankovszky, E. „Kui ma oleksin suur“ või „Minuga juhtub alati midagi“; Kotta, F. „Tublid loomad“; Lindgren, A. „Peeter ja Petra“; Merca. „Mullivesi“; Maršak, S. „Kaksteist kuud“; Niit, E. „Tõmblukuga kass“; Niit, E. „Pille-Riini lood“; Pervik, A. „Tirilinnas algab kool“; Pervik, A. „Kollane autopõrnikas sõidab ringi“ või „Kollane autopõrnikas“; Pervik, A. sarjast „Paula elu“ valida üks raamat; Perkiö, P. „Õnnelaps“; Patience, J. „Savipotitobi soovikaev“; Raud, E. „Peep ja sõnad“; Raud, E. „Sipsik“; Raud, E. „Ninatark muna“; Raud, P. „Ernesto küülikud“; Sewart, P. „Sünnipäevakingid“; Tungal, L. „Pururikas laps“; Väljal, S. „Jussikese seitse sõpra“; Velthuijs, M. „Konn ja talv“ või „Konn ja võõras“; Valter, E. „Kassike ja kakuke“

Terviklikult käsitletavate teoste loend ei ole suletud ega ammendav, igal kirjandusõpetajal on vabadus valida nimetatute asemele või neile lisaks teisi teemakohaseid tekste ja teoseid, sh uudiskirjanduse hulgast. Rõhutades ainekava avatust kirjanduse valikule, on kultuuri järjepidevuse huvides siiski vaja tunda tüvitekste. Tervikkäsitleluseks mõeldud teoste hulgast valib õpetaja igas klassis käsitlemiseks vähemalt neli. Õpetaja võib kirjandusteoseid valides arvestada õpilase eelistusi ning kultuurilis-rahvuslikku eripära.

2.2.5. Eesti keele ainekava II klassile

Teema EESTI KEEL 2. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 2. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine)	<p><u>Kuulamine</u> Hääliku pikkuste eristamine, pöhirõhk suluta kaashäälikul. Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeastmelise juhendi meelde jätmine ja selle järgi toimimine. Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel. Kaaslaste ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). <u>Kõnelemine</u> Sõnatähteduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule. Häälde- ja intonatsiooniharjutused. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud. Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine. Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine.. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine. Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil. Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri meelega luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.</p>	eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; koostab kuuldu põhjal lihtsast skeemi ja kaardi õpetaja abil; kasutab kõnes terviklauseid; teab ja leiab vastandtähtedusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähtedusega sõnu; väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust; annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu; vaatlleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel; esitab luuletust peast;	Tööjuhendite lugemine kõikides õppeainetes. Matemaatika tekstülesannete mõistmine ja lahendamine. Loodusõpetuse tekstide lugemine, mõistmine, olulisema edasi andmine suulises kõnes. Küsimuste esitamine ja nendele vastamine. Kunst – pildi joonistamine kuulatud teksti järgi.	Laagri Koolis jälgitakse korrektset keelekasutust kõikide õppeainete tundides! Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmentamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks. Kuu raamatu tutvustused, erinevad esinejad, teatrietendused, näidendite päev, uurimistöid, jõulupidu, Playback.

Teema EESTI KEEL 2. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 2. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Luge- mine	<p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi: oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse, sobiva intonatsiooni kasutamine. Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades. Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes.</p> <p>Teksti sisu aimamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu). Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Luuletuste ilmekas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga. Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna. Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend. Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.</p>	<p>loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu; mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele; leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel; tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna; kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi; on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi;</p>	<p>Tööjuhendite lugemine kõikides õppeainetes. Matemaatika tekstülesannete mõistmine ja lahendamine. Loodusõpetuse tekstide lugemine, sisu edasi andmine.</p>	<p>Kuu raamatu tutvustused, erinevad esinejad, teatrietendused, näidendite päev, uurimistööd, jõulupidu, Playback.</p>

Teema EESTI KEEL 2. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 2. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Kirjutamine	<p><u>Kirjatehnika</u> Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel. Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.</p> <p><u>Kirjalik tekstiloome</u> Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. <i>Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.</i></p> <p><u>Õigekeelsus</u> Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; <i>k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses.</i> Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted. Lauseliik ja lõpumärk (jutustav e väit- ja küsilause). Koma kasutamine liitlause kirjutamisel <i>et, sest, aga, kuid</i> puhul. Suur algustäht oma kooli ja tuttavates kohanimedes. Sõnade lõpu õigekiri <i>-d</i> (mida teed?), <i>-te</i> (mida teete?), <i>-sse</i> (kellesse? millesse?), <i>-ga</i> (kellega? millega?), <i>-ta</i> (kelleta? milleta?). <i>ma, sa, ta, me, te, nad</i> õigekiri. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20–25 sõna lihtlausestena). Kirjavea parandamine, kui veale tähelepanu juhitakse; kirjavea vältimine, kui veaohlikule kohale tähelepanu juhitakse.</p>	kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid; kirjutab tahvlilt või õpikust ära; täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga; koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate; kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse; märgib kirjas õigesti täishäälikuid; teab peast võõrtähtedega tähestikku; alustab lauset suure algustähga ja lõpetab punkti või küsimärgiga; kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; kirjutab õigesti sõnade lõppu <i>-d</i> (mida teed?), <i>-te</i> (mida teete?), <i>-sse</i> (kellesse? millesse?), <i>-ga</i> (kellega? millega?), <i>-ta</i> (kelleta? milleta?); kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausestena).	Vihikute vormistamine kõigis õppeainetes. Matemaatikas numbrite kirjutamine, õigekiri ja kirjatehnika ülesannete vormistamisel. Tekstülesannete korrektne vastuste vormistamine ja lauseehitus. Muusika – mõtete kirjutamine kuulatud muusikapala järgi Loodusõpetus – hindelistes töödes küsimuste vastamine, lünktekstide täitmine, laustete lõpetamine.	Kirjalikes töödes parandatakse alati ära ka keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt! Kooli almanahh.

2. klassis terviklikult käsitletavat teosed

Dahl, R. „Suur sõbralik hiiglane“ või „Charlie ja šokolaadivabrik“; Grimm, J. ja W. „Breemeni linna moosekandid“; Kivirähk, A. „Sirli, Siim ja saladused“; Kangur, K. „Timbu- Limbu õukond ja lumemõldrid“; Käo, H. „Väike rüütel Rikardo“; Käo, H. „Vares Villemi lood“ ; Kivirähk, A. „Kaka ja kevad“; Kivirähk, A. „Leiutajateküla Lotte“; Kivirähk, A. „Limpa ja mereröövlid“; Käo, H. „Kui ma oleksin suur“ või „Väike kahvatu kummitus“; Lindgren, A. „Bullerby lapsed“ või „Lärmisepa tänava Lota“ ; Lindgren, A. „Pipi Pikksukk“; Niit, E. „Onu ööbik“; Niit, E. „Suur maalritöö“; Pervik, A. sarjast „Paula elu“ üks raamat; Põldmaa, J. „Lepatriinude jõulud“; Reinla, A. „Pätu“; Raud, E. „Karu maja“; Raskin, A. „Väike papa“; Raud, E. „Naksitrallid“; Seero, T. „Jürimari pere lood“; Tali, T. ja E-M. „Suur jõuluraamat“; Toomet, T. „Vana aja lood“; Trull, I. „Lõbusad luuletused“ või „Iseloomuga loom“; Tolstoi, A. „Kuldvõtmeke“; Tungal, L. „Pururikas laps“ või „Lätikeelne jäätis“; Vaiksoo, J. „Lumemöll“; Öunapuu, M. „Kuninganna Anni lood“

Terviklikult käsitletavate teoste loend ei ole suletud ega ammendav, igal kirjandusõpetajal on vabadus valida nimetatute asemele või neile lisaks teisi teemakohaseid tekste ja teoseid, sh uudiskirjanduse hulgast. Rõhutades ainekava avatust kirjanduse valikule, on kultuuri järjepidevuse huvides siiski vaja tunda tüvitekste. Tervikkäsitleluseks mõeldud teoste hulgast valib õpetaja igas klassis käsitlemiseks vähemalt neli. Õpetaja võib kirjandusteoseid valides arvestada õpilase eelistusi ning kultuurilis-rahvuslikku eripära.

2.2.6. Eesti keele ainekava III klassile

Teema EESTI KEEL 3. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 3. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Suuline keelekasutus	<p><u>Kuulamine</u> Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel. Pikema suulise juhendi meeldejäätmine ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine ning nende järgi toimimine. Ettelugemise kuulamine ja hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon). Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine. Etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsama skeemi koostamine.</p> <p>Kuuldu (muinasjutt, lühijutt, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.</p> <p><u>Kõnelemine</u> Häälde- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälde jälgimine teksti esitades. Kõne tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Kõnetus- ja viisakusväljendid. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.</p>	<p>kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi;</p> <p>avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi;</p> <p>väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid; vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi;</p>	<p>Tööjuhendite lugemine kõikides õppeainetes. Matemaatika tekstülesannete mõistmine ja lahendamine. Loodusõpetuse tekstide lugemine, mõistmine, olulisema edasi andmine suulises kõnes. Küsimuste esitamine ja nendele vastamine.</p> <p>Kunst – pildi joonistamine kuulatud teksti järgi. Pildi järgi jutustamine.</p>	<p>Laagri Koolis jälgitakse korrektset keelekasutust kõikide õppeainete tundides! Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks. Kuu raamatu tutvustused, erinevad esinejad, jutustamis- ja kõnevõistlus, luulevõistlus, teatrietendused, näidendite päev, õpilaskonverents, jõulupidu, „Playback“.</p>

Teema EESTI KEEL 3. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 3. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Suuline keele- kasutus	<p>Sõnavara arendamine: sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p> <p>Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega.</p> <p>Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.</p> <p>Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.</p> <p>Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.</p> <p>Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas esitamine.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>	<p>jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu;</p> <p>leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu; esitab luuletust peast;</p>	<p>Muusika – loominguline kirjutamine või jutustamine muusikapala järgi.</p> <p>Loodusõpetus – uurimistöö ettekandmine</p>	

Teema EESTI KEEL 3. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 3. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Luge- mine	<p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses.</p> <p>Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.</p> <p>Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine.</p>	<p>loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;</p> <p>loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga;</p> <p>töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;</p> <p>vastab suuliste ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta;</p> <p>eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu;</p> <p>tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja;</p>	<p>Tööjuhendite lugemine kõikides õppeainetes.</p> <p>Matemaatika - tekstülesannete mõistmine ja lahendamine.</p> <p>Loodusõpetus-tekstide lugemine, sisu edasi andmine.</p>	<p>Kuu raamatu tutvustused, erinevad esinejad, jutustamis- ja kõnevõistlus, luulevõistlus, teatrietendused, näidendite päev, õpilaskonverents, jõulupidu.</p>

Teema EESTI KEEL 3. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 3. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Luge- mine	<p>Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades.</p> <p>Loetud raamatust jutustamine, hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri</p> <p>Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.</p>	on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust; teab nimetada mõnd lastekirjanikku.		

Teema EESTI KEEL 3. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 3. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Kirjutamine	<p><u>Kirjatehnika</u> Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine. Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine). Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi kirjutamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.</p> <p><u>Õigekiri</u> Tähestiku järjekord. Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri. <i>K, p, t s-i</i> ja <i>h</i> kõrval. <i>I</i> ja <i>j</i> õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes). <i>H</i> sõna alguses. Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes. Poolitamise harjutamine. Liitsõna.</p> <p>Nimi-, omadus- ja tegusõna. Ainsus ja mitmus. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel. Mitmuse nimetava ning <i>sse</i>-lõpulise sisseütleva, kaasütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik. Pöördelõppude õigekirjutus. Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).</p>	<p>Kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja –seoseid, kirjutab loetava käekirjaga; kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrekselt paberile, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt; valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu; märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid; teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses;</p>	<p>Vihikute vormistamine kõigis õppeainetes. Matemaatikas numbrite kirjutamine, õigekiri ja kirjatehnika ülesannete vormistamisel. Tekstülesannete korrektne vastuste vormistamine ja lauseehitus.</p> <p>Muusika – mõtete kirjutamine kuulatud muusikapala järgi</p> <p>Loodusõpetus – hindelistes töodes küsimustele vastamine, lünktekstide täitmine, laustete lõpetamine.</p>	<p>Kirjalikes töodes parandatakse alati ära keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt!</p> <p>Jutustamis- ja kõnevõistlus, luulevõistlus, näidendite päev, õpilaskonverents.</p>

Teema EESTI KEEL 3. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 3. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Kirjutamine	<p>Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma kasutamine loetelus; <i>et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui</i> puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p> <p>Sõnavara: lähedase ja vastandtäheendusega sõna. Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.</p> <p><u>Tekstiloome</u> Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks. Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek. Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel. Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus. Sündmusest ja loomast kirjutamine. Jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Kirja kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.</p>	<p>kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;</p> <p>piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;</p> <p>kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatud näidise järgi (30–40 sõna);</p> <p>koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.</p>	<p>Referaatide koostamine. Uurimistöo koostamine.</p>	

3. klassis terviklikult käsitletavat teosed

Jansson, T. „Muumitroll“; Kivirähk, A. „Kaelkirjak“ või „Sirli, Siim ja saladused“; Lindgren, A. „Vahtramäe Emil“; Lindgren, A. „Kaisa“ või „Lärmisepa tänava Lota“; Lindgren, A. „Väikevend ja Karlsson katuselt“; Lindgren, A. „Bullerby lapsed“; Pervik, A. „Kunksmoor“; Schmidt, A.M.G. „Viplala lood“

Terviklikult käsitletavate teoste loend ei ole suletud ega ammendav, igal kirjandusõpetajal on vabadus valida nimetatute asemele või neile lisaks teisi teemakohaseid tekste ja teoseid, sh uudiskirjanduse hulgast. Rõhutades ainekava avatust kirjanduse valikule, on kultuuri järjepidevuse huvides siiski vaja tunda tüvitekste. Tervikkäsitleluseks mõeldud teoste hulgast valib õpetaja igas klassis käsitlemiseks vähemalt neli. Õpetaja võib kirjandusteoseid valides arvestada õpilase eelistusi ning kultuurilis-rahvuslikku eripära.

2.3. II kooliaste

2.3.1. Taotletavad pädevused II kooliastmes

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnustada ning oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel.

2.3.2. II kooliastme õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) suhtleb eesmärgipäraselt ning valib kontekstile vastava suhtluskanali;
- 2) oskab teha kuuldust ja loetust kokkuvõtet ning anda hinnangut nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 3) tunneb põhilisi tekstiliike ning oskab õpi- ja elutarbelisi tekste eesmärgipäraselt kasutada;
- 4) oskab luua õppetöoks ja eluks vajalikke tekste ning neid korrektselt vormistada;
- 5) tunneb esinemise ettevalmistuse ja kirjutamise põhietappe ning oskab neid rakendada;
- 6) tunneb eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
- 7) oskab kasutada ÕSi ja teisi õigekeelsusallikaid.

Suuline ja kirjalik suhtlus

6. klassi lõpetaja:

- 1) valib juhendamise toel suhtluskanali; peab sobivalt telefonivestlusi ning kirja- ja meilivahetust;
- 2) leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;
- 3) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning annab hinnanguid;

4) võtab loetut ja kuuldut lühidalt kokku nii suulises kui ka kirjalikus vormis.

Teksti vastuvõtt

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb õpitud tekstiliike (tarbe-, teabe- ja meediatekste) ning nende kasutamise võimalusi;
- 2) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;
- 3) võrdleb tekste omavahel, esitab küsimusi ja arvamusi ning teeb lühikokkuvõtteid;
- 4) kasutab töös tekstidega õpitud keele- ja tekstimõisteid.

Tekstiloom

6. klassi lõpetaja:

- 1) leiab juhendamise toel tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ning internetist;
- 2) tunneb esinemise ettevalmistuse põhietappe;
- 3) tunneb kirjutamise põhietappe;
- 4) jutustab, kirjeldab ning arutleb suuliselt ja kirjalikult, vormistab kirjalikud tekstid korrektselt;
- 5) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);
- 6) kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid ja kirju (ka e-kirju ja sõnumeid), oskab leida ning täita lihtsamaid planke ja vorme;
- 7) avaldab viisakalt ning olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suulises kui ka kirjalikus vormis;
- 8) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekste luues ning seostades.

Õigekeelsus ja keelehoole

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide tüüpuhte ja lihtvormide kasutust ning järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid;
- 2) moodustab ning kirjavihemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid;
- 3) kontrollib õigekeelsussõnaraamatust sõna tähendust ja õigekirja;
- 4) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ning tekste analüüsides ja hinnates.

2.3.3. Terviklikult käsitletavat teosed II kooliastmes

Harri Jõgisalu „Veskiratta Madis” või „Vennikese ja tema sõprade lood”, Andrus Kivirähk „Sirli, Siim ja saladused”, Aino Pervik „Arabella, mereröövli tütar”, Jaan Kross „Mardileib”, Oskar Luts „Kapsapea”, Jaan Rannap „Viimane valgesulg”, Eno Raud „Kalevipoeg” või „Roostevaba mõõk”; Erich Kästner „Veel üks Lotte”, James Krüss „Timm Thaler ehk Müüdnud naer”, Astrid Lindgren „Vennad Lõvisüdamed” või „Röövlitütar Ronja”, Alan Marshall „Ma suudan hüpata üle lompide”, Ferenc Molnar „Pal-tänava poisid”, Christine Nöstlinger „Vahetuslaps”, Joanne Kathleen Rowling „Harry Potter ja tarkade kivi”, John Ronald Reuel Tolkien „Kääbik”, Mark Twain „Tom Sawyeri seiklused”; vähemalt üks uudisproosa teos omal valikul; üks vabalt valitud luulekogu.

Terviklikult käsitletavate teoste loend ei ole suletud ega ammendav, igal kirjandusõpetajal on vabadus valida nimetatute asemele või neile lisaks teisi teemakohaseid tekste ja teoseid, sh uudiskirjanduse hulgast. Rõhutades ainekava avatust kirjanduse valikule, on kultuuri järjepidevuse huvides siiski vaja tunda tüvitekste. Tervikkäsitletuseks mõeldud teoste hulgast valib õpetaja igas klassis käsitlemiseks vähemalt neli. Õpetaja võib kirjandusteoseid valides arvestada õpilase eelistusi ning kultuurilis-rahvuslikku eripära.

2.3.4. Eesti keele ainekava IV klassile

Teema EESTI KEEL 4. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 4. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Suuline ja kirjalik suhtlus	<p>Hääliku pikkuste eristamine. Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldule hinnangu andmine. Õpetaja ettelugemise järel oluliste mõistete ja seoste leidmine. Kuuldud tekstist lühikokkuvõtte sõnastamine. Kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel. Tekstidest fakti ja fantaasia eristamine. Lavastuse, kuuldud proosa-, luuletekstide sisu ümberjutustamine.</p> <p>Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus (fakt, arvamus). Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega. Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis.</p> <p>Vestlus antud teema piires. Küsimustele vastamine, esitlus, tutvustus. Oma arvamuse avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamuse küsimine. Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine.</p> <p>Dialogi, dramatiseeringu koostamine ja esitamine. Pantomiiim. Rollimäng. Erinevate strateegiate kasutamine kõneülesannetes. Küsimuste moodustamine nt intervjuu tegemiseks.</p>	<p>kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; annab lühidalt edasi kuuldud sisu; väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes; esitab kuuldud ja nähtu kohta küsimusi; väljendab oma arvamust, annab infot edasi selgelt ja ühemõtteliselt; leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi; kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid; esitab peast luuletuse või rolliteksti;</p>	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus on vajalik kõikides õppeainetes. Matemaatika-tekstülesannete mõistmine. Sotsiaalainetega - analüüsi käigus maailmapildi kujundamine.</p>	<p>Laagri Koolis jälgitakse korrektset keelekasutust kõikide õppeainete tundides! Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks. Kuu raamatu tutvustused, erinevad esinejad, jutustamis- ja kõnevõistlus, luulevõistlus, teatrietendused, näidendite päev, õpilaskonverents, jõulupidu, „Playback“.</p>

Teema EESTI KEEL 4. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 4. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti vastuvõtt	<p>Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine; lugemist hõlbustavad võtted. Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine.</p> <p>Tööjuhendi lugemine. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, tabel, skeem, kaart jm). Tekstide võrdlemine etteantud ülesande piires.</p> <p>Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Kujundlik keelekasutus. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada).</p> <p>Kirjandusteksti süžee, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased. Sündmuste järjekord. Arutlemine tekstis käsitletud teema üle. Tegelaste käitumise motiivide analüüs. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Küsimustele vastamine tekstinäidetega või oma sõnadega. Töö tekstiga: tundmatute sõnade tähenduse selgitamine, märkmete tegemine loetu põhjal, märksõnaskeemi, küsimuste koostamine. Loetava kohta kava, skeemi koostamine. Rollimäng. Dramatiseering.</p> <p>Luuletuse sisu eripära määramine; riimide leidmine ja loomine, riimivate sõnade toel värsside loomine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad).</p>	<p>loeb eakohast teksti ladusalt ja mõtestatult; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;</p> <p>vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi; leiab teksti peamõtte;</p> <p>kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise kohta ja tegelasi; leiab tekstist vajalikku infot;</p>	<p>Kunst – luuletuse illustreerimine</p>	<p>Jutustamis- ja kõnevõistlus, luulevõistlus, teatrietendused, näidendite päev, õpilaskonverents, jõulupidu.</p>

Teema EESTI KEEL 4. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 4. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti vastuvõtt	<p>Trükistes (raamat, ajaleht, ajakiri) orienteerumine ning sealt vajaliku teabe leidmine.</p> <p>Huvipakkuva raamatu leidmine, iseseisev lugemine, vajaliku info leidmine. Loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele, jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutustus, muinasjutt, luuletus, näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri</p> <p>Ilukirjandus: kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud.</p>	<p>on läbi lugenud vähemalt neli eakohast raamatut; tutvustab loetud kirjandusteose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust;</p> <p>tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kõnekäanu, kirja;</p>		

Teema EESTI KEEL 4. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 4. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti- loome	<p>Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, valikuline kavapunktide järgi, märksõnade ja küsimuste toel. Aheljutustamine. Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.</p> <p>Loetu ja kuuldu põhjal jutustamine, kirjeldamine. Esemel, olendi, inimese kirjeldamine. Iseloomulike tunnuste esitamine. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.</p> <p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid.</p> <p>Jutustus pildi või pildiseeria põhjal, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu, kirjeldus, seletus, tarbetekstid (juhend, teade), ajakirjandustekstid (uudis, intervjuu, pildi allkiri, kuulutus, reklaam).</p> <p>Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, sündmuste kaart, pilt, rollimäng jne), teksti eri versioonide kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.</p>	<p>jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel;</p> <p>jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest; kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit, inimest;</p> <p>kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile;</p> <p>kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel; teeb oma tekstiga tööd;</p>	Tekstiloomes oskus on vajalik kõikides õppeainetes.	Jutustamis- ja kõnevõistlus luulevõistlus, näidendite päev, jõulupidu.

Teema EESTI KEEL 4. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 4. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekooolilistest projektidest
Õige- keelsus	<p>Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.</p> <p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u></p> <p>Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja -häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend.</p> <p>Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d</i> s-i kõrval (nt <i>jalgsi, kärbsed</i>). <i>h</i> õigekiri.</p> <p><i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (tegijanimi). Tutvumine <i>gi-</i> ja <i>ki-</i>liite õigekirjaga. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).</p> <p>Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri.</p> <p>Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri.</p> <p>Nimi ja nimetus. Isiku- ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused.</p> <p>Eakohase teksti eksimatu ära kiri tahvlilt. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (40–60 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u></p> <p>Sünonüümid. Antonüümid.</p>	<p>märgib kirjas õigesti lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja kaashäälikuid;</p> <p>märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit;</p> <p>kirjutab sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse;</p> <p>poolitab sõnu (õpitud reeglite piires);</p> <p>tunneb ära liitsõna;</p> <p>kirjutab suure algustähega isiku ja kohanimed ja väike algustähega õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetused;</p> <p>kasutab õpitud keelendeid nii kõnes kui kirjas vastavalt suhtlemise eesmärgile, funktsioonile ja suhtluspartnerile, jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid;</p>	<p>Õigekeelsusreeglite kasutamise oskus on vajalik kõikides õppeainetes.</p>	<p>Kirjalikes töodes parandatakse alati ära keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt!</p> <p>Jutustamis- ja kõnevõistlus, luulevõistlus, õpilaskonverents.</p>

Teema EESTI KEEL 4. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 4. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Õige- keelsus	<p>Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.</p> <p><u>Vormiõpetus</u> Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.</p> <p><u>Lauseõpetus</u> Lause. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine. Otsekõne ja saatelause.</p>	<p>pöörab tegusõnu olevikus; moodustab ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku;</p> <p>leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires; parandab leitud vead sõnaraamatu, kaaslase ja/või õpetaja abiga. kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti.</p>		

2.3.5. Eesti keele ainekava V klassile

Teema EESTI KEEL 5. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 5. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoollilistest projektidest
Suuline ja kirjalik suhtlus	<p>Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis.</p> <p>Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine.</p> <p>Suuline arvamuse avaldamine etteantud teema piires, vastulausele reageerimine, seisukohast loobumine. Väite põhjendamine.</p>	<p>valib juhendamise toel suhtluskanali;</p> <p>leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;</p> <p>esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning annab hinnanguid;</p>	<p>Ühistund inimeseõpetuse ja/või ajaloo, väitlusteema valitakse nimetatud õppeainetes käsitletavate teemade hulgast.</p>	<p>Laagri Koolis jälgitakse korrektset keelekasutust kõikide õppeainete tundides! Kirjalikes töodes parandatakse alati ära ka keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt!</p> <p>Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks.</p>

Teema EESTI KEEL 5. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 5. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti vastuvõtt	<p>Eesmärgistatud lugemine, lugemist hõlbustavad võtted.</p> <p>Tööjuhendi lugemine. Kava, mõttekaart, joonis jm visualiseerivad vahendid.</p> <p>Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart).</p> <p>Kokkuvõtte konkreetsest materjalist (õppetekst, arutlus).</p> <p>Kuuldu konspekteerimine.</p> <p>Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.</p> <p>Visuaalselt esitatud info (foto, joonis, graafik) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine.</p>	<p>loeb ja kuulab isiklikust huvist ning õppimise eesmärkidel nii huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;</p> <p>rakendab tuttavat liiki teksti lugemisel ja kuulamisel eri viise ja võimalusi;</p> <p>valib juhendamise toel oma lugemisvara;</p>	<p>Tarbe- ja õppetekstide lugemine kõikides õppeainetes.</p> <p>Konspekteerimine</p> <p>Refereerimine.</p> <p>Teabegraafika lugemine.</p>	<p>Järjepidev kaastöö kooli ajalehele.</p> <p>Arvustuste kirjutamine nii detsembrikuise teatri ühiskülastuse käigus jälgitud etendusele kui ka kooli näidenditepäeva etendustele.</p> <p>Kuulutuste koostamine ülekoolilistest üritustest teavitamiseks.</p> <p>Visuaalselt esitatud info kasutamine uurimistöös.</p>

Teema EESTI KEEL 5. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 5. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekooolilistest projektidest
Teksti- loome	<p>Ümberjutustamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, valikuline.</p> <p>Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt. Lühiettekande esitamine.</p> <p>Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. Esemel, olendi, inimese kirjeldamine. Autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine.</p> <p>Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumustest jutustamine ning kirjutamine. Jutustuse ülesehitus. Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine.</p> <p>Arutlemine. Probleemide nägemine vaadeldavas nähtuses. Põhjuse ja tagajärje eristamine.</p>	<p>jutustab, kirjeldab, arutleb suuliselt ja kirjalikult, vormistab kirjalikud tekstid korrektselt; esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);</p>	<p>Ettekandeid ja esitlusi tuleb koostada ja esitada enamikes õppeainetes.</p> <p>Võimalik ühistund näiteks loodusõpetusega, kusjuures keeleteadmisi ja vormistust hinnatakse eesti keele tunnis, sisu loodusõpetuses.</p>	<p>Laagri Koolis jälgitakse korrektset keelekasutust kõikide õppeainete tundides! Kirjalikes töodes parandatakse alati ära ka keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt!</p>

Teema EESTI KEEL 5. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 5. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Õige- keelsus ja keele- hoole	<u>Vormiõpetus</u> Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad ja muutumatud sõnad. Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis. Käändsõna. Käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna. Käänamine. Käänded, nende küsimused ja tähendus. Õige käände valik sõltuvalt lause kontekstist. Ainsus ja mitmus.	tunneb eesti keele häälikusüsteemi;	Eesti keele tundides omandatud kasutatakse esseede kirjutamisel ajaloo- ja inglise keele tundides.	Iga-aastase uurimistöo koostamise ja vormistamise juhendamine toimub eelkõige eesti keele tunnis. Käänamistabelite koostamine arvutiklassis.
	<u>Lauseõpetus</u> Lause. Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses. Koondlause kasutamine tekstis. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine.	moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid;	Eesti keele tundides omandatud kasutatakse esseede kirjutamisel ajaloo- ja inglise keele tundides.	
	<u>Muud õigekirja teemad</u> Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isiku- ja kohanimed.	järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid; rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes.	Suure ja väikese algustähe õige kasutamine kohanimede märkimises loodus-õpetuse tunnis, ajaloosündmuste õigesti kirjutamine ajalootunnis.	

2.3.6. II kooliastme (5. ja 6. klass) kirjanduse õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

1. on lugenud eakohast erižanrilist väärtkirjandust, kujundanud selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendanud lugejaoskusi;
2. mõistab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja eri rahvaste kultuuri tutvustajat;
3. tõlgendab, analüüsib ja mõistab teoses kujutatud lugu ning tegelassuhteid, elamusi ja väärtusi;
4. mõistab ning aktsepteerib erinevaid seisukohti, mis võivad tekkida kirjandusteost lugedes;
5. jutustab teksti- või elamuspõhiselt ning arutleb teoses toimunu üle, väljendades end korrektselt;
6. kirjutab nii jutustavaid kui ka kirjeldavaid omaloomingulisi töid, väljendades end korrektselt;
7. kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid, sh sõnaraamatuid ja internetti.

Lugemine

6. klassi lõpetaja:

- 1) on läbi lugenud vähemalt kaheksa eakohast erinevasse žanrisse kuuluvat väärtkirjandusteost (raamatut);
- 2) loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab lugemist;
- 3) tutvustab loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi ning kõneleb oma lugemismuljetest, -elamustest ja -kogemustest.

Jutustamine

6. klassi lõpetaja:

- 1) jutustab tekstilähedaselt kavapunktide või märksõnade toel;
- 2) jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale.

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

Teose/loo kui terviku mõistmist toetavad tegevused

6. klassi lõpetaja:

1. koostab teksti kohta eri liiki küsimusi;
2. vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnadega või tekstinäitega;
3. koostab teksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu;
4. järjestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha;

5. kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende suhteid, hindab nende käitumist, lähtudes üldtunnustatud moraalinormidest, ning võrdleb iseennast mõne tegelasega;
6. leiab lõigu kesksed mõtted ja sõnastab peamõtte;
7. arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ning põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust;
8. otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse.

Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, võrdlusi ning algriimi;
- 2) seletab õpitud vanasõnade ja kõnekäändude tähendust.

Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine

Esitamine

Omalooming

6. klassi lõpetaja kirjutab erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid, sh kirjeldava ja jutustava teksti.

2.3.7. Kirjanduse ainekava V klassile

Teema KIRJAN- DUS 5. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 5. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoollilistest projektidest
Luge- mine	Lugemise eesmärgistamine. Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine. Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine. Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Lugemisrõõm. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele. Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.	on läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erižanrilist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut); loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist; tutvustab loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi, kõneleb oma lugemismuljetest, -elamustest ja – kogemustest;	Laagri Koolis jälgitakse korrektset keelekasutust kõikide õppeainete tundides! Kirjalikes töodes parandatakse alati ära ka keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt!	Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, näidete toomiseks.
Jutusta- mine	Tekstilähedane sündmustest jutustamine kavapunktide järgi. Tekstilähedane jutustamine märksõnade toel. Aheljutustamine. Iseendaga või kellegi teisega toimunud sündmusest või mälestuspildist jutustamine. Jutustamine piltteksti (foto, koomiks) põhjal. Fantaasialoo jutustamine.	jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi või märksõnade toel; jutustab mõttelt sidusa ja tervikliku ülesehitusega loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusele või oma fantaasiale; jutustab piltteksti põhjal ja selgitab selle sisu;	Jutustamine ajaloo, loodusõpetuses, inimeseõpetuses vm tunnis.	Võimalik teha koostööd kooli ajalehega.

Teema KIRJAN- DUS 5. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 5. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti tõlgenda- mine, analüüs ja mõist- mine	<p>Mõisted: <i>detail, konflikt, kõrvaltegelane, peategelane, probleem, sündmustik, teema, tegelane, tegevusaeg, tegevuskoht, teos</i></p> <p><u>Teose mõistmist toetavad tegevused</u></p> <p>Küsimuste koostamine: fakti- ja fantaasiaküsimused.</p> <p>Küsimustele vastamine tekstinäitega või oma sõnadega.</p> <p>Teksti kavastamine: kavapunktid väidete ja märksõnadena.</p> <p>Lõikude kesksete mõtete otsimine. Teksti teema sõnastamine.</p> <p>Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Illustratiivsete näidete (nt iseloomulike detailide) otsimine tekstist. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal.</p> <p>Oma mõtete, tundmuste, lugemismuljete sõnastamine.</p> <p>Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.</p>	<p><u>Teose/loo kui terviku mõistmist toetavad tegevused</u></p> <p>koostab teksti kohta eriliigilisi küsimusi;</p> <p>vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnadega või tekstinäitega;</p> <p>koostab teksti kohta sisukava, kasutades väiteid või märksõnu;</p> <p>leiab lõigu keskset mõtet;</p> <p>järjestab teksti põhjal sündmused, määrab nende toimumise aja ja koha;</p> <p>kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende omavahelisi suhteid, hindab nende käitumist, võrdleb iseennast mõne tegelasega;</p> <p>arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust;</p>	<p>Sisukavade koostamine teistest ainetundides.</p> <p>Ühistund inimeseõpetuse ja/või ajaloo, väitlusteema valitakse nimetatud õppeainetes käsitletavate teemade hulgast.</p>	<p>Võimalik teha koostööd kooli ajalehega.</p>

Teema KIRJAN- DUS 5. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 5. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti tõlgenda- mine, analüüs ja mõist- mine	<p><u>Teose/loo kui terviku mõistmine</u> Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Sündmuste järjekord.</p> <p>Tegelaste probleemi leidmine ja sõnastamine. Teose sündmustiku ja tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga. Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise, tegelastevaheliste suhete jälgimine, tegelaste iseloomustamine, käitumise põhjendamine. Tegelasrühmad. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendamisteed. Loomamuinasjutu tüüptegelased.</p>	<p>otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb selgeks tähendused; arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhi- sündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust; otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;</p>	<p>Ühistund inimeseõpetuse ja/või ajalooa, väitlusteema valitakse nimetatud õppeainetes käsitletavate teemade hulgast.</p>	
	<p>Mõisted: <i>algriiim, epiteet, koomika, riim, võrdlus</i></p> <p><u>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine</u> Epiteedi ja võrdluse äratundmine ja kasutamine. Valmi mõistukõnest arusaamine. Koomilise leidmine tekstist. Riimide leidmine ja loomine. Luuletuse rütmi ja kõla tunnetamine. Algriiimi leidmine rahvalauludest. Algriiimi kasutamine oma tekstis. Luuleteksti tõlgendamine.</p>	<p><u>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine</u></p> <p>tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, võrdlusi ja algriiimi; mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele ja kogemustele tuginedes;</p>	<p>Ühistund inimeseõpetuse ja/või ajalooa, väitlusteema valitakse nimetatud õppeainetes käsitletavate teemade hulgast.</p>	

Teema KIRJAN- DUS 5. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 5. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoollistest projektidest
Teksti tõlgenda- mine, analüüs ja mõist- mine	<p>Mõisted: <i>loomamuinasjutt, luule, rahvalaul, seiklusjutt, tekkemuistend, seletusmuistend, valm</i></p> <p><u><i>Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine</i></u></p> <p>Rahvalaulu olemus. Loomamuinasjutu sisutunnused (lugu, tegelased, hea võitlus kurjaga jne). Tekke- ja seletusmuistendi tunnused. Seiklusjutu tunnused.</p> <p>Teose teema. Probleemi olemus. Pea- ja kõrvaltegelane. Tegelastevahelise konflikti olemus. Luuletuse vorm: salm.</p> <p>Valmi tunnused. Koomiline ja mittekoomiline.</p>	<p><u><i>Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine</i></u></p> <p>seletab oma sõnadega epiteedi, võrdluse, muistendi ja muinasjutu olemust;</p>	Illustratsioonide joonistamine kunstiõpetuses.	Võimalik teha koostööd kooli ajalehega.
Esita- mine	<p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida?) Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid. Luuleteksti esitamine peast. Rollimäng, rolliteksti esitamine.</p>	esitab peast luuletuse või rolliteksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust;	Illustratsioonid kunstiõpetuses.	Näidendite päev

Teema KIRJAN- DUS 5. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 5. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Oma- looming	<p>Jutustamine, kirjeldamine</p> <p>Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Eseme, olendi, inimese, tegevuskoha, looduse, tunnete kirjeldamine.</p> <p>Jutustamine. Jutustuse ülesehitus. Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine.</p> <p>Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid, nt loomamuinasjutu, seiklus- või fantaasiajutu, tekke- või seletusmuistendi, loomtegelase, või kirjandusliku tegelase kirjelduse, ette antud riimide põhjal või iseseisvalt luuletuse, sündmustiku või tegelasega seotud kuulutuse, loole uue või jätkuva lõpu, kirja mõnele teose tegelasele või tegelasrühmale, algustähekordustega naljaloo, luuletuse põhjal samasisulise jutu või muud sellist.</p>	kirjutab erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldava ja jutustava teksti.	Eesti keele tunnis: lausestus, otsekõne, minavorm	Valmistumine ülekooliseks klassidevaheliseks jutustamisvõistluseks. Parimad tööd avaldatakse kooli almanahhis või ajalehes.

2.3.8. Eesti keele ainekava VI klassile

Teema EESTI KEEL 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Suuline ja kirjalik suhtlus	<p>Arvamuse avaldamine, põhjendamine paaris- või rühmatöö käigus, kõnejärg. Kaaslase parandamine, täiendamine. Arvamuse tagasivõtmine, kaaslasega nõustumine, kaaslase täiendamine, parandamine.</p> <p>Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.</p> <p>Klassivestlus, diskussioon. Telefonivestlus: alustamine, lõpetamine. Suhtlemine virtuaalkeskonnas: eesmärgid, võimalused, ohud (privaatse ja avaliku ala eristamine). E-kiri.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • valib juhendamise toel suhtluskanali; peab sobivalt telefoni- ja mobiilivestlusi, kirja- ja meilivahetust; • võtab loetut ja kuuldut lühidalt kokku nii suulises kui ka kirjalikus vormis. • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi.	<p>Ühistund inimese-õpetuse ja/või ajalooa, väitlusteema valitakse nimetatud õppeainetes käsitletavate teemade hulgast.</p> <p>Suhtlussituatsiooni sobiva stiili valimise jälgimine kõikides õppeainetes. Võimalikud ühistunnid inimeseõpetusega.</p>	<p>Laagri Koolis jälgitakse korrektset keelekasutust kõikide õppeainete tundides! Kirjalikes töodes parandatakse alati ära ka keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt!</p> <p>Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks.</p> <p>E-kirja kirjutamine ja vormistamine arvutiklassis.</p>

Teema EESTI KEEL 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti vastuvõtt	<p>Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid, eesmärgistatud kuulamine/vaatamine. Oma sõnadega kokkuvõtte tegemine. Saatekava.</p> <p>Trükiajakirjandus. Pressifoto. Karikatuur. Pildiallkiri. Teabegraafika.</p> <p>Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.</p> <p>Tarbetekstide keel: kataloogid, kasutusjuhendid, toodete etiketid. Skeemist, tabelist, kuulutusest, sõiduplaanist, hinnakirjast andmete kirjapanek ja seoste väljatoomine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb tavalisi tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi; • võrdleb tekste omavahel, esitab küsimusi ja arvamusi ning teeb lühikokkuvõtte; • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekstide tõlgendamisel ja seostamisel.	<p>Teabegraafika lugemine kõikides õppeainetes.</p> <p>Võimalik lõiming tööõpetusega, et koostada kasutusjuhend endavalmistatud esemele, koostada retsepte endavalmistatud toitule jne.</p>	<p>Oma saatekava koostamine ja ettekandmine.</p> <p>Kevadfestivali ja/või jõululaada organiseerimine.</p>

Teema EESTI KEEL 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Tekstiloomed	<p>Protsesskirjutamine: suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.</p> <p>Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand. Oma vigade leidmine ja parandamine.</p> <p>Alustekst, selle edasiarenduse lihtsamaid võtteid. Lisateabe otsimine. Erinevatest allikatest pärit info võrdlemine, olulise eristamine ebaolulisest, selle väljakirjutamine. Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega, selle rakendamine konkreetsest tööülesandest lähtuvalt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • leiab juhendamise toel tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ja internetist; • tunneb esinemise ettevalmistuse põhietappe; • tunneb kirjutamisprotsessi põhietappe; • kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid ja kirju (ka e-kirju ja sõnumeid), oskab leida ja täita lihtsamaid planke ja vorme; • avaldab viisakalt ja olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikus vormis; • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekste luues ja seostades.	<p>Saadud teadmised on rakendatavad nii ajaloos kui ka loodus- või inimeseõpetuses, samuti loovainetes (näiteks muusika- või kunstiteose analüüsimisel).</p> <p>Eesti keele tundides omandatud kasutatakse esseede kirjutamisel ajaloo- ja inglise keele tundides. Materjali kogumisel on võimalikud ühistunnid loodusõpetusega (nt keskkonnakaitse) või inimeseõpetusega (näiteks sõpradega suhtlemine).</p>	<p>Järjepidev kaastöö kooli ajalehele.</p> <p>Arvustuste kirjutamine nii detsembrikuise teatri ühiskülastuse käigus jälgitud etendusele kui ka kooli näidenditepäeva etendustele.</p>

Teema EESTI KEEL 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal. Fakt ja arvamus.</p> <p>Kiri, ümbriku vormistamine. Lühietekanne, esitlus Internetist või teatmeteostest leitud info põhjal. Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika.</p>		<p>Lühietekandeid ja esitlusi tuleb koostada ja esitada enamikes õppeainetes. Võimalik ühistund näiteks loodusõpetusega, kusjuures keeleteadmisi ja vormistust hinnatakse eesti keele tunnis, sisu loodusõpetuses.</p>	<p>Kuulutuste koostamine ülekoolilistest üritustest teavitamiseks.</p> <p>Iga-aastase uurimistöö koostamise ja vormistamise juhendamine toimub eelkõige eesti keele tunnis.</p> <p>Kooli õpilaskonverentsi klasside parimaid uurimistöid tutvustatakse PowerPoint esitluste abil.</p> <p>Osalemine kooli kõnevõistlusel ja esinemine uurimiskonverentsil.</p>

Teema EESTI KEEL 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Õigekeelsus ja keelehoole	<p><u>Üldteemad</u> Kirjakeel, argikeel ja murdekeel</p> <p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u> <i>g, b, d</i> s-i kõrval. <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad). <i>gi-</i> ja <i>ki-</i>liite õigekiri. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel. <i>f-i</i> ja <i>š</i> õigekiri. Õpetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades). Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatust kui veebivariandist).</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u> Kirjakeelne ja kõnekeelne sõnavara, uudissõnad, murdesõnad, släng. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatukui ka veebivariandist).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide tüüpuhte ja lihtvormide kasutust, järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid; • moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid; • leiab ja kontrollib „Eesti õigekeelsus-sõnaraamatust“ sõna tähendust ja õigekirja; • tunneb ära õpitud tekstiliigi; • rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates.	Sõnavaraline töö toimub kõikides tundides.	Arvutisõnastike kasutamise õppimine toimub arvutiklassis. Teiste sõnaraamatutega tehakse rühmatööd tavaklassis.

Teema EESTI KEEL 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p><u>Vormiõpetus</u> Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Omadussõna käänamine koos nimisõnaga. <i>lik-</i> ja <i>ne-</i>liiteliste omadussõnade käänamine ja õigekiri. Omadussõnade võrdlusastmed. Võrdlusastmete kasutamine. Omadussõnade tuletusliited. Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (<i>ne-</i> ja <i>line-</i>liitelised omadussõnad). Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine. Põhi- ja järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine. Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ja numbritega, nende lugemine. Arvsõnade kasutamine tekstis. Asesõnade käänamine ja kasutamine. Sõnaraamatute kasutamine käändsõna põhivormide kontrollimiseks.</p>		<p>Põhi- ja järgarvsõnade sõnade ja numbritega kirjutamise ja õige lugemise jälgimine matemaatikatunnis. Rooma numbrite kirjutamine. Kuupäeva õigesti kirjutamine kõikides õppeainetes.</p>	<p>Käänamistabelite koostamine arvutiklassis.</p>

Teema EESTI KEEL 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Liitlause. Lihtlausete sidumine liitlauseks. Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause. Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine. Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ja järel. Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi. Üte ja selle kirjavahemärgid.</p> <p><u>Muud õigekirja teemad</u> Algustäheõigekiri: ajaloo sündmused; ametinimetused ja üldnimetused; perioodikaväljaanded; teoste pealkirjad.</p> <p>Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri, lühendite lugemine.</p>		<p>Suure ja väikese algustähe õige kasutamine kohanimedele märkimises loodusõpetuse tunnis, ajaloo sündmuste õigesti kirjutamine ajalootunnis.</p> <p>Lühendite õige kasutamine kõikides õppeainetes, eelkõige matemaatikas ja loodusõpetuses.</p>	

2.3.9. Kirjanduse ainekava VI klassile

Teema KIRJANDUS 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Lugemine	<p>Eesmärgistatud ülelugemine. Oma lugemise jälgimine ja lugemisoskuse hindamine. Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.</p> <p>Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele.</p> <p>Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erižanrilist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut); • loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist; • tutvustab loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi, kõneleb oma lugemismuljetest, -elamustest ja –kogemustest;	Funktsionaalse lugemisoskuse arendamine toimub kõikides õppeainetes.	Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks. <p>Ettelugemispäev.</p>

Teema KIRJANDUS 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Jutustamine	Tekstilähedane sündmustest jutustamine kavapunktide järgi. Tekstilähedane jutustamine märksõnade toel. Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega. Iseendaga või kellegi teisega toimunud sündmusest või mälestuspildist jutustamine. Jutustamine piltteksti (foto, illustratsioon, karikatuur, koomiks) põhjal. Fantaasialoo jutustamine. Mõisted: <i>pilttekst</i>	<ul style="list-style-type: none"> • jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi või märksõnade toel; • jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; • jutustab piltteksti põhjal ja selgitab selle sisu;	Jutustamisoskust kasutatakse paljude teiste õppeainete (ajalugu, inimese-, loodusõpetus jne) tundides.	Osalemine kooli jutustamisvõitluse voorudes.

Teema KIRJANDUS 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti tõlgenda- mine, analüüs ja mõistmine	<p><u>Teose mõistmist toetavad tegevused</u> Küsimustele vastamine tsitaadiga (tekstilõigu või fraasiga), teksti abil oma sõnadega, peast. Teksti kavastamine: kavapunktid küsi- ja väitlausestena, märksõnadena.</p> <p>Lõikude kesksete mõtete otsimine ja peamõtte sõnastamine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine. Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Illustratiivsete näidete (nt tsitaatide, iseloomulike detailide) otsimine tekstist. Detailide kirjeldamine. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal. Loetu põhjal järelduste tegemine.</p>	<p><u>Teose/loo kui terviku mõistmist toetavad tegevused</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnadega või tekstinäitega; • koostab teksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu; • leiab lõigu kesksed mõtted ja sõnastab peamõtte; • järjestab teksti põhjal sündmused, määrab nende toimumise aja ja koha; • kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende omavahelisi suhteid, hindab nende käitumist, lähtudes üldtunnustatud moraalnormidest, võrdleb iseennast mõne tegelasega;	Arutlemine, väitlemine toimub paljudes õppeainetes, kirjandustundi sobivad näiteks nii loodusõpetuse kui ka inimeseõpetuse tundides käsitletavat teemasid.	

Teema KIRJANDUS 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Oma mõtete, tundmuste, lugemismuljete sõnastamine. Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine. <u>Teose/loo kui terviku mõistmine</u> Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Sündmuste järjekord. Sündmuste põhjus-tagajärg-seosed. Minajutustaja kui loo edastaja. Tegelasete probleemi leidmine ja sõnastamine. Teose sündmustiku ja tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga. Tegelasete muutumise, tegelastevaheliste suhete jälgimine, tegelaste iseloomustamine, käitumise põhjendamine. Tegelasrühmad. Tegelasetevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendamisteed. Looma- ja imemuinasjutu tüüptegelased.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust; otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;		<p>On võimalik jälgida ja analüüsida teatri ühiskülastuse etendust ja kooli näidenditepäeva etenduste kuulutusi ja lavastusi.</p>

Teema KIRJANDUS 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Mõisted: <i>detail, idee (peamõte), konflikt, minajutustaja, probleem, sündmustik, teema, tegelane, tegevusaeg, tegevuskoht, tekstilõik, tsitaat, tüüptegelane</i></p> <p><u>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine</u> Epiteedi ja võrdluse äratundmine ja kasutamine. Lihtsamate sümbolite seletamine. Tegelaskõne varjatud tähenduse mõistmine. Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduse seletamine, selle võrdlev ja eristav seostamine tänapäeva elunähtustega. Riimide leidmine ja loomine. Luuletuse rütmi ja kõla tunnetamine. Luuleteksti tõlgendamine. Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine. Mõisted: <i>epiteet, mõistukõne, riim, rütm, sümbol, võrdlus</i></p>	<p><u>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete ja võrdlusi; • seletab õpitud vanasõnade ja kõnekäändude tähendust; • mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele ja kogemustele tuginedes.		<p>Osalemine kooli luulevõistlusel, omaloomingu konkurssidel.</p>

Teema KIRJANDUS 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p><u>Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine</u></p> <p>Imemuinasjutu sisutunnused. Hiiu- ja vägilasmuistendi tunnused. Vanasõna ja kõnekäänu olemus. Ajaloolise jutustuse tunnused. Teose teema ja idee. Probleemi olemus. Tüüpfiguraal. Tegelasvahelise konflikti olemus. Luuletuse vorm: salm ja riim. Päevik kui ilukirjandusliku teose vorm. Animafilmi olemus.</p> <p>Mõisted: <i>ajalooline jutustus, animafilm, imemuinasjutt, hiiumuistend, kõnekäänd, päevik, vanasõna, vägilasmuistend</i></p>	<p><u>Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • seletab oma sõnadega epiteedi, võrdluse, muinasjutu, muistendi, kõnekäänu ja vanasõna olemust.		<p>On võimalik jälgida ja analüüsida teatri ühiskülastuse etendust ja kooli näidenditepäeva etenduste kuulutusi ja lavastusi.</p>

Teema KIRJANDUS 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Esitamine	Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida?) Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid. Luuleteksti esitamine peast. Lühikese proosateksti esitamine (dialogi või monoloogina). Mõisted: <i>luule, proosa</i>	esitab peast luuletuse, lühikese proosateksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust.	Eesti keele tunnis tehakse ka harjutusi sõnavara laiendamiseks. Esitluste koostamist õpitakse 5. klassi arvutiõpetuse tundides, vormistusnõuded korratakse üle 6. klassi eesti keele tundides.	Osaletakse kooli jutustamisvõistlusel ja luulevõistlusel, aktustel, jõulupeol jne.

Teema KIRJANDUS 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Omalooming	<p>Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. Esemel, olendi, inimese, tegevuskoha, looduse, tunnete kirjeldamine. Autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine.</p> <p>Jutustamine. Jutustuse ülesehitus. Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine.</p> <p>Teemamapp tänapäeva kultuurinähtuste või kultuurilooliste isikute kohta. Teemamapi vorm (mapp, karp, CD vms), sisu ja vormistamine.</p>	<p>kirjutab erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldava ja jutustava teksti.</p> <p>II kooliastme koondõpitulemused 6. klassi lõpetaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • on lugenud eakohast erižanrilist väärtkirjandust, kujundab selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ja arendab lugejaoskusi;		<p>Võimalik teha koostööd kooli ajalehega.</p> <p>Parimaid töid avaldatakse kooli almanahhis.</p>

Teema KIRJANDUS 6. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 6. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid, nt imemuinasjutu, tõsielu- või fantaasiajutu, hiiu- või vägilasmuistendi, mälestusloo, kirjandusliku tegelase või looduskirjelduse, vanasõna(de) või kõnekäändude põhjal jutukese, ette antud riimide põhjal või iseseisvalt luuletuse, teose või kujuteldava tegelase päevikulehekülje, loo sündmustiku edasiarenduse, tegelastevahelise dialoogi, kirja mõnele teose tegelasele või tegelasrühmale, luuletuse põhjal samasisulise jutu või muud sellist.</p> <p>Mõisted: <i>jutustav tekst, kirjeldav tekst</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • väärtustab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja eri rahvaste kultuuri tutvustajat; • tõlgendab, analüüsib ja mõistab teoses kujutatud lugu ja tegelassuhteid, elamusi ja väärtusi; • mõistab ja aktsepteerib erinevaid seisukohti, mis kirjandusteost lugedes võivad tekkida; • jutustab teksti- või elamuspõhiselt ja arutleb teoses toimunu üle, väljendades end korrektselt; • kirjutab nii jutustavaid kui ka kirjeldavaid omaloomingulisi töid, väljendades ennast korrektselt; • kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid, sealhulgas sõnaraamatuid ja internetti.		

2.4. III kooliaste

2.4.1. Taotletavad pädevused III kooliastmes

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

2.4.2. III kooliastme eesti keele õpitulemused

Põhikooli lõpetaja:

1. mõistab eesti keele tähtsust rahvuskultuuris ning hea keeleoskuse vajalikkust;
2. tuleb toime eesti kirjakeelega isiklikus ja avalikus elus ning edasi õppides; järgib kirjutades eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
3. suhtleb eesmärgipäraselt, valib konteksti sobiva suhtluskanali; väljendub kõnes ja kirjas asjakohaselt ja selgelt;
4. osaleb diskussioonides ja rühmatöös, avaldab oma arvamust põhjendatult ja keeleliselt korrektselt;
5. kuulab ja loeb arusaamisega eri liiki tekste, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid; vahendab loetut ja kuuldut suuliselt ning kirjalikult;
6. leiab asjakohast teavet meediast ja internetist, hindab seda kriitiliselt ning kasutab sihipäraselt;
7. tunneb tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi ning oskab eesmärgipäraselt valmistada eri liiki tekstide koostamiseks ja esitamiseks;
8. kirjutab eri liiki tekste ja vormistab need korrektselt;
9. kasutab sõna- ja käsiraamatuid ning leiab õigekeelsusabi veebiallikatest.

Suuline ja kirjalik suhtlus

Põhikooli lõpetaja:

1. oskab valida suhtluskanalit; peab sobivalt telefonivestlusi ning asjalikku kirja- ja meilivahetust;
2. käsitleb koos partneri või rühmaga sihipäraselt eakohaseid teemasid ning lahendab probleemülesandeid, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;
3. oskab algatada, arendada, tõrjuda ja katkestada nii suhtlust kui ka teemasid; väljendab oma seisukohti ning sõnastab vajaduse korral oma eriarvamuse;
4. esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid;
5. võtab loetut ja kuuldut eesmärgipäraselt kokku ning vahendab nii suuliselt kui ka kirjalikus vormis.

Teksti vastuvõtt

Põhikooli lõpetaja:

1. orienteerub tekstimaailmas: tunneb peamisi tekstiliike (tarbe-, teabe- ja meediažanre), nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
2. loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;
3. teab, et teksti väljenduslaad sõltub teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist;
4. suudab teha järeldusi kasutatud keelevahendite kohta ning märkab kujundlikkust;
5. teab peamisi mõjutusvahendeid;
6. seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli;
7. reageerib tekstidele sihipäraselt nii suuliselt kui ka kirjalikult ning sobivas vormis: võrdleb tekste omavahel, osutab, mis tekstis on jäänud arusaamatuks, esitab küsimusi, vahendab ja võtab kokku, kommenteerib, esitab vastuväiteid, loob tõlgendusi ja esitab arvamusi ning seostab teksti oma kogemuse ja mõtetega;
8. kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamises, tekste seostades ning tekstile reageerides.

Tekstiloom

Põhikooli lõpetaja:

1. leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist; valib kriitiliselt oma teabeallikaid ning osutab nendele sobivas vormis;
2. tunneb esinemise ettevalmistuse ja kirjutamise protsesse ning kohandab neid oma eesmärkidele;
3. oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikest ettekannet ja kõnet);
4. oskab eesmärgipäraselt kirjutada ning suuliselt esitada eri liiki tekste: referaati, kirjandit; kommentaare ja aramusavaldusi; elulugu, avaldusi, seletuskirju ja taotlusi; vormistab tekstid korrektselt;
5. seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toiminguga eesmärgiga ning teiste tekstidega; vahendab kuuldud ja loetud tekste sobiva pikkuse ning täpsusega, allikale viidates;

6. põhjendab ning avaldab viisakalt, asja- ja olukohaselt oma arvamust ning seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suulises kui ka kirjalikus vormis;
7. kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekste luues kui ka seostades.

Õigekeelsus ja keelehoole

Põhikooli lõpetaja:

1. väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest; suhestab keeli teadlikult, tajub nende erinevusi; edastab võõrkeeles kuulnud ja loetud infot korrektses eesti keeles, arvestades eesti keele kasutuse väljakujunenud tavasid;
2. tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasi õppides;
3. järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid; oskab õigekirjajuhiseid leida veebiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest; kasutab arvuti õigekirjakorrektorit;
4. teab eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliike ja -vorme ning lauseehituse peajooni; tunneb keelendite stiiliväärtust; oskab keelendeid tekstis mõista ning kasutada;
5. teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni; kasutab tekste koostades tavakohast ülesehitust ning vormistust;
6. leiab oma sõnavara rikastamiseks keeleallikatest sõnade kontekstitähendusi, kasutusviise ja mõistesuhteid;
7. teab suulise ja kirjaliku keelevormi erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;
8. teab eesti keele põlvnemist ja murdeid ning kirjakeele arengu põhietappe;
9. rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates.

2.4.3. III kooliastme kirjanduse õpitulemused

Põhikooli lõpetaja:

1. on lugenud eakohast erižanrilist väärtkirjandust, kujundanud selle kaudu oma kõlblisi tõekspidamisi ning arendanud lugejaoskusi;
2. väärtustab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja eri rahvaste kultuuri tutvustajat;
3. tõlgendab, analüüsib ning mõistab kirjandusteost kui erinevate lugude ja inimsuhete, elamuste ja väärtuste allikat ning erinevate seisukohtade peegeldajat;
4. mõistab ja aktsepteerib teose lugemisel tekkivate seisukohtade paljust, väärtustab erinevaid ideid ja kujutamisi viise;
5. väljendab end korrektselt suuliselt ja kirjalikult, jutustab kokkuvõtvalt teoses toimunust, arutleb teoses kujutatatu üle ning kirjutab eriliigilisi omaloomingulisi töid;
6. kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid, nii teatmeteoseid kui ka interneti.

Lugemine

Põhikooli lõpetaja:

- 1) on läbi lugenud vähemalt kaksteist eakohast eri žanrisse kuuluvat väärtkirjandusteost (raamatut);
- 2) loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab lugemist;
- 3) tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit ning võrdleb teost mõne teise teosega.

Jutustamine

Põhikooli lõpetaja jutustab kokkuvõtvalt loetud teosest, järgides teksti sisu ja kompositsiooni.

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

Teose/loo kui terviku mõistmist toetavad tegevused

Põhikooli lõpetaja:

- 1) vastab teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele;
- 2) kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ning tsitaate;
- 3) kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määrab teose olulisemad sündmused ning arutleb põhjuse-tagajärje seoste üle;
- 4) kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste suhteid, võrdleb ja hindab tegelasi, lähtudes humanistlikest ning demokraatlikest väärtustest;
- 5) arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust;
- 6) leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte ning kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte;
- 7) otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse.

Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine

Põhikooli lõpetaja:

1. tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja algriiimi;
2. selgitab õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kujundlikkust ning tähendust;
3. mõtestab luuletuse tähendust iseenda elamustele, kogemustele ja väärtustele tuginedes.

Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine

Põhikooli lõpetaja:

1. eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvalaulu (regilaul ja riimiline rahvalaul) ja rahvajutu (muinasjutu, muistendi) liike ning nimetab nende tunnuseid;

2. seletab oma sõnadega eepika, lüürika, draamatika, eepose, romaani, jutustuse, novelli, ballaadi, valmi, haiku, vabavärsi, soneti, komöödia ja tragöödia olemust.

Esitamine

Põhikooli lõpetaja:

- 1) esitab peast luule-, proosa- või draamateksti, jälgides esituse ladusust, selgust ning tekstitäpsust;

Omalooming

Põhikooli lõpetaja:

- 1) kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kirjeldava (tegelase iseloomustus või miljöo kirjeldus) või jutustava (muinasjutu või muistendi) teksti;
- 2) kirjutab kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja oma arvamuse järgi ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja.

2.4.4. Terviklikult käsitletavat teosed III kooliastmes

Eduard Bornhöhe „Tasuja” või „Vürst Gabriel ehk Pirita kloostri viimsed päevad”, Oskar Luts „Kevade”, Sass Henno „Mina olin siin”, August Kitzberg „Libahunt”, Albert Kivikas „Nimed marmortahvlil”, Andrus Kivirähk „Rehepapp”, Lydia Koidula „Säärane mulk”, Jaan Kross „Väike Vipper”, Diana Leesalu „Mängult on päriselt”, Helga Nõu „Kuues sõrm” vm noorsooromaan, Jüri Parijõgi „Teraspoiss”, Katrin Reimus „Haldjatants”, Anton Hansen Tammsaare „Kõrboja peremees”, Valev Uibopuu „Janu”, Aidi Vallik „Kuidas elad, Ann?” või „Mis teha, Ann?” või „Mis sinuga juhtus, Ann?”, Eduard Vilde „Pisuhänd”; Paulo Coelho „Alkeemik”, Daniel Defoe „Robinson Crusoe”, William Golding „Kärbeste jumal”, George Orwell „Loomade farm”, Erich Maria Remarque „Läänerindel muutuseta”, Antoine de Saint-Exupéry „Väike prints”, Jerome David Salinger „Kuristik rukkis”, üks Terry Pratchetti romaan omal valikul, üks Agatha Christie'i või Arthur Conan Doyle'i romaan omal valikul; üks reisikiri omal valikul; vähemalt üks uudisproosateos omal valikul, üks vabalt valitud luulekogu igal aastal.

Terviklikult käsitletavate teoste loend ei ole suletud ega ammendav, igal kirjandusõpetajal on vabadus valida nimetatute asemele või neile lisaks teisi teemakohaseid tekste ja teoseid, sh uudiskirjanduse hulgast. Rõhutades ainekava avatust kirjanduse valikule, on kultuuri järjepidevuse huvides siiski vaja tunda tüvitekste. Tervikkäsitleluseks mõeldud teoste hulgast valib õpetaja igas klassis käsitlemiseks vähemalt neli. Õpetaja võib kirjandusteoseid valides arvestada õpilase eelistusi ning kultuurilis-rahvuslikku eripära.

2.4.5. Eesti keele ainekava VII klassile

Teema EESTI KEEL 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekooolilistest projektidest
Suuline ja kirjalik suhtlus	Kuuldust ja loetust kokkuvõtte tegemine, asjakohaste küsimuste esitamine. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusingis.	<ul style="list-style-type: none"> • oskab valida suhtluskanalit; peab asjalikku kirja- ja meilivahetust; • esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid; • võtab loetut ja kuuldu eesmärgipäraselt kokku ja vahendab nii suulises kui ka kirjalikus vormis;	Meediatekste valitakse erinevates õppetundides käsitlevate teemade hulgast.	Laagri Koolis jälgitakse korrektset keelekasutust kõikide õppeainete tundides! Kirjalikes töodes parandatakse alati ära ka keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt! E-kirja kirjutamine ja vormistamine arvutiklassis.

Teema EESTI KEEL 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti vastuvõtt	<p>Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem jm). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine.</p> <p>Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval. Meediatekstide tunnused. Põhilised meediakanalid.</p> <p>Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia. Fakti ja arvamuse eristamine.</p> <p>Meediatekstide põhiliigid: uudislugu, arvamislugu, intervjuu, reportaaž, kuulutus. Uudisloo ülesehitus ja pealkiri. Arvamusloo ülesehitus ja pealkiri.</p> <p>Tele- ja raadiosaated.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli; • reageerib tekstidele sihipäraselt nii suuliselt kui ka kirjalikult ning sobivas vormis: võrdleb tekste omavahel, selgitab arusaamatuks jäänut, esitab küsimusi, vahendab ja võtab kokku, kommenteerib, esitab vastuväiteid, loob tõlgendusi ja esitab arvamusi ning seostab teksti oma kogemuse ja mõtetega; • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamisel, tekstide seostamisel ja tekstile reageerimisel;		Toimub koostöö kooli ja/või valla ajalehega.

Teema EESTI KEEL 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Tekstiloom	<p>Kirja kirjutamine ja vormistamine, keelevahendite valik. Teabe edastamine, reprodutseerimine, seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires.</p> <p>Uudisloo kirjutamine: materjali kogumine, infoallikad, vastutus avaldatu eest. Uudisloo pealkirjastamine. Intervjuu tegemine: valmistumine, küsitlemine, kirjutamine, toimetamine ja vormistamine. Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted. Teksti arvutitöötlus.</p> <p>Arvamusloo suuline ja kirjalik kommenteerimine: isikliku seisukoha kujundamine käsitletava probleemi kohta, selle põhjendamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • põhjendab ja avaldab viisakalt, asja- ja olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikus vormis; • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekstes luues kui ka seostades; • oskab ette valmistada, kirjutada ja suuliselt esitada eri tüüpi tekste (jutustav, kirjeldav, arutlev); vormistab tekstid korrektselt;	<p>Saadud teadmised on rakendatavad nii ajaloo kui ka loodus- või inimeseõpetuses.</p> <p>Eesti keele tundides omandatud kasutatakse esseede kirjutamisel ajaloo- ja inglise keele tundides.</p>	<p>Iga-aastase uurimistöö koostamise ja vormistamise juhendamine toimub eelkõige eesti keele tunnis.</p> <p>Arvustuste kirjutamine nii detsembrikuise teatri ühiskülastuse käigus jälgitud etendusele kui ka kooli näidendipäeva etendustele.</p> <p>Kuulutuste koostamine ülekoolilistest üritustest teavitamiseks.</p>
Õigekeelsus ja keelehoole Üldteemad	<p>Kirjakeel ja argikeel. Eesti keele murded. Oskussõnavara. Sõnadeta suhtlemine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • eristab kirjakeelt argikeelest; • teab eesti keele murdeid; • järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;	<p>Korrektselt keelekasutust jälgitakse kõikide õppeainete tundides!</p>	

Teema EESTI KEEL 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Õigekeelsus ja keelehoole	<u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u> Häälikute liigitamine. Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades, kaashäälikuühendi õigekirja erandid. Veaohtliku häälikuõigekirjaga sõnad. Omasõnad ja võõrsõnad. Veaohtlike võõrsõnade õigekiri. Silbitamine, pikk ja lühike silp. Õigehäldus: rõhk ja välde. Välte ja õigekirja seosed. ÕS-ist (nii veebi- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ja õigehälduse kontrollimine.	<ul style="list-style-type: none"> • järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid; • oskab õigekirjajuhiseid leida veebiallikatest, sõna- ja käsiraamatutest; • teab eesti keele hääliküsteemi;	Suure ja väikese algustähe õige kasutamine kohanimede märkimises loodusõpetuse tunnis, ajaloosündmuste õigesti kirjutamine ajalootunnis. Sõnade laenamisest inglise ja vene keelest, sõnavaraline töö kõikides keeletundides.	Arvutisõnastike kasutamise õppimine toimub arvutiklassis. Teiste sõnaraamatutega tehakse rühma- või paaristööd tavaklassis.
Õigekeelsus ja keelehoole	<u>Sõnavaraõpetus</u> Sõna ja tähendus, sõnastuse rikastamine, sünonüümide tähendusvarjundid. Homonüümid ja veaohtlikud paronüümid.	<ul style="list-style-type: none"> • rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates; • teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni;		

Teema EESTI KEEL 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Õigekeelsus ja keelehoole	<p><u>Vormiõpetus ja õigekiri</u> Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad) ja muutumatud sõnad (määr-, kaas-, side- ja hüüdsõnad). Sõnaliikide funktsioon lauses.</p> <p>Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood. Tegusõna vormide kasutamine lauses. Tegusõna käändelised vormid. Tegusõna astmevaheldus: veaohtlikud tegusõnad ja sõnavormid. Õige pöördvormi leidmine ÕS-ist, vormimoodustus tüüpsõna eeskujul. Liit-, ühend- ja väljendteigusõna. Tegusõna kokku- ja lahkukirjutamine.</p> <p>Käändsõnad. Käanetevahelised seosed. Veaohtlikud käändevormid. Käändsõna astmevaheldus: veaohtlikud käandsõnad ja sõnavormid. Õige käändevormi leidmine ÕS-ist, vormimoodustus tüüpsõna eeskujul. Omadussõna võrdlusastmed: veaohtlikud sõnad.</p> <p>Käändsõna kokku- ja lahkukirjutamine. Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad. Muutumatud sõnad. Määr- ja kaassõnade eristamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • teab eesti keele sõnaliike ja -vorme; • rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates; • kasutab tekstide koostamisel tavakohast ülesehitust ja vormistust.	<p>Põhi- ja järgarvsõnade sõnade ja numbrita kirjutamise ja õige lugemise jälgimine matemaatikatunnis.</p> <p>Kuupäeva õigesti kirjutamine kõikides õppeainetes.</p>	<p>Käänamistabelite koostamine arvutiklassis.</p>

2.4.6. Kirjanduse ainekava VII klassile

Teema KIRJANDUS 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Lugemine	<p>Lugemise iseseisev eesmärgistamine. Kiire ja aeglane lugemine, ülelibisev ja süvenenud lugemine. Eesmärgistatud ülelugemine. Oma lugemise analüüs ja lugemisoscuse hindamine. Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.</p> <p>Huvipakkuva kirjanduse leidmine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu autori, sisu, tegelaste, probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erižanrilist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut); • loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist; • tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit.	Funktsionaalse lugemisoscuse arendamine toimub kõikides õppeainetes.	NB! Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, näidete toomiseks. <p>Ettelugemispäev</p> <p>Emakeelepäev</p>

Teema KIRJANDUS 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
<p>Jutustamine</p> <p>Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine</p>	<p>Tekstilähedane jutustamine märksõnade toel. Loo jutustamine: jutustamine teksti kompositsioonist lähtuvalt, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi. Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutluspildist jutustamine.</p> <p>Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine</p> <p><i><u>Teose mõistmist toetavad tegevused</u></i></p> <p>Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, analüüsi- ja fantaasiaküsimused. Küsimustele vastamine tsitaadiga või teksti toel oma sõnadega.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jutustab kokkuvõtvalt loetud teosest, järgides teksti sisu ja kompositsiooni.	<p>Sündmuste kajastamine kõikide õppeainete tundides, oma kunstiteoste tutvustamine jne.</p> <p>Jutustava teksti kirjutamine eesti keele tunnis.</p> <p>Arutluse kirjutamine.</p>	

Teema KIRJANDUS 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Teksti kavastamine: kavapunktid väitlausete ja märksõnadena. Teksti kesksete mõtete leidmine. Teose teema ja peamõtte sõnastamine. Kokkuvõtte kirjutamine.</p> <p>Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Teose sõnumi mõistmine ja sõnastamine. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal. Illustratiivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine. Loetu põhjal järelduste tegemine.</p> <p>Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vastab teksti põhjal fakti- ja järeldamis- ja analüüsiküsimustele; • kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ja tsitaate; • kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määratleb teose olulisemad sündmused; • kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb tegelasi; • arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide üle; • leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema ja peamõtte, kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte; • otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse.	<p>Väitlemine, näitlikustamine, järeldamine.</p>	<p>PowerPoint esitluste koostamine ja esitlemine.</p> <p>Veebisõnastike kasutamine.</p>

Teema KIRJANDUS 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p><u>Teose/loo kui terviku mõistmine</u></p> <p>Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt. Tegelase suhe iseendaga, teiste tegelastega, ümbritseva maailmaga. Tegelasvahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine. Tegelasate tegevusmotiivide selgitamine. Tegelasrühmade konflikt ja konflikti gradatsioon. Erinevate teoste peategelaste võrdlemine. Kirjanduslik tegelane ja selle prototüüp. Kirjanduse tüüptegelasi. Fantaasiakirjanduse ja naljandite tüüptegelasi.</p>		<p>Ühistunnid ajaloo ja inimeseõpetusega, muusika ja kunstiõpetusega.</p>	

Teema KIRJANDUS 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Miljöö kirjeldamine. Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus. Pöördeliste sündmuste leidmine.</p> <p>Ajaloosündmuste ja kirjandusteoses kujutatu seostamine. Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest.</p> <p>Mõisted: <i>idee (peamõte), konflikt, miljöö, probleem, prototüüp, sündmustik, teema, tegelane, tegevusaeg, tegevuskoht, tsitaat, tüüptegelane</i></p>		<p>Miljöö kujutamine kunstiõpetuses.</p> <p>Ajalooteadmiste kasutamine.</p>	

Teema KIRJANDUS 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p><u><i>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine</i></u></p> <p>Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduste seletamine. Võrdlus ja metafoor kõnekäändudes. Mõistatuse kui sõnalise peitepildi äraarvamine ja loomine.</p> <p>Epiteedi, võrdluse, metafoori, isikustamise ja korduse tundmine ja kasutamine. Sümbolite seletamine. Allegooria mõistmine. Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine.</p> <p>Luuleteksti tõlgendamine. Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine.</p> <p>Mõisted: <i>allegooria, epiteet, isikustamine, metafoor, kordus, sümbol, võrdlus</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, ja võrdlusi; • selgitab õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kujundlikkust ja tähendust; • mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele, kogemustele ja väärtustele tuginedes.	<p>Luuletekstide illustreerimine, neile muusikalise tausta valimine.</p>	<p>Osalemine kooli luulevõistlusel.</p>

Teema KIRJANDUS 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p><u>Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine</u> Rahvaluule liigid ja alaliigid. Regilaul ja riimiline rahvalaul. Muinasjutu tunnused (kujund, sümbol, sõnum). Muinasjutu vormitunnused, kompositsioon ja rändmotiivid. Koha- ja ajaloolise muistendi tunnused. Usundilise muistendi tunnused. Naljandi ja anekdoodi tunnused. Puändi olemus. Kõnekäänu ja vanasõna olemus. Mõistatuse olemus. Ilukirjanduse põhiliigid. Eepika, lüürika, draamatika tunnused. Eepose ja jutustuse tunnused. Seiklusromaanide tunnused. Robinsonaadi ja utoopia tunnused. Luule vorm: värss, stroof. Piltluule. Valmi ja ballaadi tunnused. Motiivi olemus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvalaulu (regilaul ja riimiline rahvalaul) ja rahvajutu (muinasjutt, muistend) liike, nimetab nende tunnuseid; seletab oma sõnadega eepose ja jutustuse, valmi ja ballaadi ning komöödia olemust.	<p>Rahvalaulude laulmine muusikaõpetuses.</p> <p>Muistendite ja pajatustega tutvumine ajaloos.</p> <p>Rahvuslike mustrite kujundamine ja joonistamine kunstiõpetuses.</p> <p>Rahvuslike mustrite kasutamine tööõpetuses.</p>	<p>Osalemine kooli luulevõistlusel.</p>

Teema KIRJANDUS 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoollistest projektidest
Esitamine	<p>Komöödia tunnused. Draamaatika mõisted: monoloog, dialoog, remark, repliik.</p> <p>Mõisted: <i>eepos, jutustus, komöödia, kõnekäänd, lüürika, monoloog, motiiv, muinasjutt, muistend, mõistatus, naljand, piltluule, regilaul, remark, repliik, riimiline rahvalaul, robinsonaad, seiklusromaan, stroof, utopia, valm, vanasõna, värss</i></p> <p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida?) Esituse ladusus, selgus ja tekstitäpsus; esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse valimine; korrektne kehahoid, hingamine ja diktsioon.</p>		<p>Näidendi ettevalmistamisprotsess – tööõpetus, arvutiõpetus jne.</p> <p>Kuulutuse ja kava kujundamine kunstiõpetuses.</p> <p>Lavakujunduse ja kostüümikavandi joonistamine kunstiõpetuse tunnis.</p>	<p>Oma klassi näidendi loovtöö projekti raames ettevalmistamine, ettekandmine, enda ja teiste näidendite analüüsimine. Teatrikülastuste retsensioonide kirjutamine.</p> <p>Osalemine kooli kõnevõistlusel.</p> <p>Osalemine H. Mäni nim luulevõistlusel.</p>

Teema KIRJANDUS 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Omalooming	<p>Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele, kasutades illustreerivaid katkendeid.</p> <p>Luuleteksti esitamine peast. Lühikese proosateksti esitamine (dialoogi või monoloogina).</p> <p>Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid: koha- või ajaloolise muistendi, valmi või allegoorilise loo, rahvalaulu, naljandi, mõistatusi, kõnekäändude põhjal naljaloo,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • esitab peast luule- või proosateksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust.		<p>Võimalik teha koostööd kooli ajalehega.</p> <p>Parimad tööd avaldatakse kooli almanahhis.</p>

Teema KIRJANDUS 7. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 7. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>seiklusjutu, piltluuletuse, kirja ühelt tegelaselt teisele, tegelasele tegevusjuhendi, tekstis toimunud sündmuste eelloo, loo muudetud vaatepunktiga, puänteeritud loo, erinevate teoste peategelaste võrdluse, vaadatud filmi põhjal ühelauselise või pikema kokkuvõtte või soovituselise või muud sellist.</p> <p>Omaloomingulised tööd (nt teemamapid) tänapäeva kultuurinähtuste ja kultuurilooliste isikute kohta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kirjeldava (tegelase iseloomustus või miljö kirjeldus) või jutustava (muinasjutu või muistendi) teksti; <p>kirjutab kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja oma arvamuse abil ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja.</p>	<p>Omaloominguliste tööde illustreerimine, vormistamine arvuti abil.</p>	

2.4.3. Eesti keele ainekava VIII klassile

Teema EESTI KEEL 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekooolilistest projektidest
Suuline ja kirjalik suhtlus	<p>Suhtlusolukord, suhtlusolukorra komponendid, suhtluspartnerid. Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorraga arvestamine. Suhtlemisel partneri arvestamine.</p> <p>Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, telefonivestlus.</p> <p>Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmatöö käigus arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine, kaaslase õeldu/ tehtu täiendamine ja parandamine. Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine. Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine. Väitlus, väitluse reeglid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • peab sobivalt telefoni- ja mobiilivestlusi; • käsitleb koos partneri või rühmaga sihipäraselt eakohaseid teemasid ning lahendab probleemülesandeid, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi; • oskab algatada, arendada, tõrjuda ja katkestada nii suhtlust kui ka teemasid; väljendab oma seisukohti ja sõnastab vajadusel oma eriarvamuse; teeb ettepanekuid, esitab omapoolseid põhjendusi, annab vajadusel lisateavet;	<p>Suhtlusolukorda sobiva stiili valimine.</p> <p>Väitlemisteemad erinevate õppeainete teemade hulgast.</p>	<p>Korrektset keelekasutust jälgitakse kõikide õppeainete tundides! Kirjalikes töödes parandatakse alati ära ka keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt!</p>

Teema EESTI KEEL 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti vastuvõtt	<p>Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamižanrid), nende eesmärgid.</p> <p>Teksti vastuvõtmise viisid. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine.</p> <p>Kõne kuulamine, märkmete tegemine. Konspekterimine. Kõne põhjal küsimuste esitamine.</p> <p>Tekstist olulisema teabe ja probleemide leidmine, tekstist kokkuvõtte tegemine. Reklaamtekst, reklaamtekstide eesmärk ja tunnused. Reklaami keel. Kriitiline lugemine. Avalik ja varjatud mõjutamine. Peamised keelelised mõjutamisvõtted, demagoogia.</p> <p>Meediaeetika kesksed põhimõtted. Sõnavabaduse põhimõte ja selle piirangud.</p> <p>Teabetekstide eesmärk, teabeteksti tunnused ja ülesehitus. Juhend ja uurimus.</p> <p>Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orienteerub tekstimaailmas: tunneb olulisi tekstiliike (peamisi tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamižanreid), nende põhijooni ja kasutusvõimalusi; • teab, et teksti väljenduslaad sõltub teksti kasutusvaldkonnast liigist ja autorist; eristab tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamtekstide stiile üksteisest, argisuhtluse ja ilukirjanduse stiilist; • teab peamisi mõjutusvahendeid;	<p>Kasutatakse teadus- ja aimekirjanduse näiteid, mis haakuvad näiteks geograafia-, keemia- ja füüsikaalaste teadmistega.</p> <p>Oskab kasutada graafikuid, tabelleid, skeeme jms kõigis õppeainetes,</p>	<p>Kasutab teadmisi uurimistöö koostamisel, vormistamisel.</p>

Teema EESTI KEEL 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Tekstiloom	<p>Teabe edastamine, reprodutseerimine, seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires.</p> <p>Erinevat liiki alustekstide põhjal kirjutamine. Refereerimine. Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused. Viidete vormistamine.</p> <p>Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine. Kõne näitlikustamine. Ettekande koostamine ja esitamine.</p> <p>Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi kirjutamine. Kirjandi teema ja peamõtte, kirjandi ülesehitus. Teksti liigendamine. Jutustava, kirjeldava või arutleva kirjandi kirjutamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • leiab tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ja internetist; valib kriitiliselt oma teabeallikaid ja osutab nendele sobivas vormis; • tunneb esinemise ettevalmistuse ja kirjutamise protsesse ja kohandab neid oma eesmärkidele; • oskab eesmärgipäraselt kirjutada kirjandit; • oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ja peab lühikest ettekannet ja kõnet);	<p>Referaate tuleb koostada ajaloos, ühiskonnaõpetuses, geograafias jm. Võimalik on koostöö, kus eesti keele õpetaja hindab töö keelt ja vormistust, vastava aine õpetaja aga sisulist külge.</p> <p>Kõne teema võib seostuda erinevate õppeainetega.</p> <p>Eeltöö käigus materjali kogumine.</p>	<p>Arvuti abil info leidmine, erinevate otsingumootorite kasutamine, olulise eristamine ebaolulisest.</p> <p>Osalemine kooli kõnevõistluse voorudes.</p> <p>Järjepidev kaastöö koolilehele.</p>

Teema EESTI KEEL 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Õigekeelsus ja keelehoole</p> <p><u>Üldteemad</u> Eesti kirjakeele kujunemine 19. sajandil.</p> <p><u>Algustäheõigekiri</u> Nimi, nimetus ja pealkiri. Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.</p> <p><u>Lauseõpetus ja õigekiri</u> Lause. Lause suhtluseesmärgid. Lauseliikmed: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide. Täiend. Korduvate eri- ja samaliigiliste lauseliikmete ja täiendite kirjavahemärgistamine, koondlause. Liht- ja liitlause. Lihtlause õigekiri. Rindlause. Rindlause osalause</p>	<ul style="list-style-type: none"> • teab eesti keele lauseehituse peajooni; tunneb keelendite stiiliväärtust; oskab keelendeid tekstis mõista ja kasutada; • teab suulise ja kirjaliku keelevormi erijooni; • järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid; • oskab õigekirjajuhiseid leida sõna- ja käsiraamatutest ning veebiallikatest; • rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates; • teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni;	<p>Murdealadega tutvumisel tuleb appi geograafia tunni kaart.</p> <p>Suure ja väikese algustähe õige kasutamine kohanimedega ja loodusobjektide märkimises geograafia tunnis, ajaloosündmuste õigesti kirjutamine ajalootunnis.</p>	<p>Emakeelepäev- teab eesti keele päritolu ja lähemaid keelesugulasi.</p>

Teema EESTI KEEL 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>ühendamise võimalused, rindlause kirjavahemärgistamine. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Põimlause õigekiri. Segaliitlause. Lauselühend. Lauselühendi õigekiri. Lauselühendi asendamine kõrvallausega. Liht- ja liitlause sõnajärg. Otsekõne, kaudkõne ja tsitaat. Otsekõnega lause muutmine kaudkõneks. Lisandi ja ütte kirjavahemärgistamine ja kasutamine lauses.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab tekstide koostamisel tavakohast ülesehitust ja vormistust.		

2.4.4. Kirjanduse ainekava VIII klassile

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Lugemine	<p>Erinevate lugemistehnikate valdamine. Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine. Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.</p> <p>Huvipakkuva kirjanduse leidmine ja iseseisev lugemine.</p> <p>Loetud raamatu autori, sisu, tegelaste, probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele, teose võrdlemine mõne teise teosega. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.</p> <p>Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erivanrulist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut); • loeb eakohast erivanrulist kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist; • tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit ning võrdleb teost mõne teise teosega.	Funktsionaalse lugemisoskuse arendamine toimub kõikides õppeainetes.	Ettelugemispäev Emakeelepäev Koostöö kooli raamatukoguga.

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Jutustamine	<p>Loo jutustamine: jutustades tegevuse aja ja koha muutmine, uute tegelaste ja sündmuste ja/või erinevat liiki lõppude lisamine, eri vaatepunktist jutustamine, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi.</p> <p>Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutluspildist jutustamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jutustab kokkuvõtvalt loetud teosest, järgides teksti sisu ja kompositsiooni.	Võimalusel ühistunnid ajaloo, kunstiõpetuse või muusikaga.	

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine	<p><u>Teose mõistmist toetavad tegevused</u> Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, analüüsi- ja hindamisküsimused. Küsimustele vastamine tsitaadiga, teksti toel oma sõnadega või oma arvamusega, toetumata tekstile.</p> <p>Teksti kesksete mõtete leidmine. Teose teema ja peamõtte sõnastamine. Kokkuvõtte kirjutamine.</p> <p>Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Autori hoiaku ja teose sõnumi mõistmine ja sõnastamine. Oma arvamuse sõnastamine, põhjendamine ja kaitsmine. Probleemi olemuse-põhjuse-tagajärje-lahenduse seoste üle arutlemine .</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vastab teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele; • kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ja tsitaate; • kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määratleb teose olulisemad sündmused, arutleb põhjus-tagajärg-seoste üle; • kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb ja hindab tegelasi, lähtudes humanistlikest ja demokraatlikest väärtustest; • arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust;	Arutlemine, väitlemine.	Parimad tööd avaldatakse kooli almanahhis või ajalehes.

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Loetu põhjal järelduste tegemine. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal. Illustratiivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine, tähenduse kommenteerimine ja valiku põhjendamine.</p> <p>Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.</p> <p><u>Teose/loo kui terviku mõistmine</u> Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt. Muutuv ja muutumatu tegelane. Teose käigus tegelasega toimunud muutuste leidmine. Tegelase suhe iseendaga,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte, kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte; • otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse.		<p>Sõnaraamatute, s.h arvutisõnastike kasutamine info leidmiseks, kontrollimiseks.</p>

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>teiste tegelastega, ümbritseva maailmaga. Tegelase sisekonflikti äratundmine.</p> <p>Tegelastevahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine, suhete analüüs. Tegelasetegevusmotiivide selgitamine, käitumise põhjuste analüüsimine. Tegelasrühmadevaheline konflikt ja konflikti gradatsioon.</p> <p>Erinevate teoste peategelaste võrdlemine. Kirjanduse tüüptegelasi.</p> <p>Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Miljöö kirjeldamine.</p> <p>Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus. Pöördeliste sündmuste leidmine.</p> <p>Sündmuste põhjus-tagajärgeoste leidmine.</p>		<p>Eneseanalüüs</p> <p>Miljöö kujutamine kunstiõpetuses.</p>	

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Ajaloosündmuste ja kirjandusteoses kujutatu seostamine. Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest.</p> <p>Tekstist filmilike episoodide leidmine. Filmi ja kirjandusteose võrdlemine.</p> <p>Mõisted: <i>idee (peamõte), kompositsioon, konflikt, miljöö, probleem, sündmustik, teema, tegelane, tegevusaeg, tegevuskoht, tsitaat, tüüptegelane</i></p>		Ühistunnid ajalooaga.	Parimad tööd avaldatakse kooli almanahhis või ajalehes.

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p><u><i>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine</i></u></p> <p>Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduste seletamine. Võrdlus ja metafoor kõnekäändudes. Mõttekorduste leidmine regilaulust. Rahvalaulu elementide leidmine autoriluulest.</p> <p>Epiteedi, võrdluse, metafoori, isikustamise, korduse, retoorilise küsimuse ja hüüatuse tundmine ja kasutamine. Sümbolite seletamine. Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine.</p> <p>Luuleteksti tõlgendamine. Teose stiililise eripära kirjeldamine. Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja algriimi; • selgitab õpitud vanasõnade ja kõnekäändude kujundlikkust ja tähendust; • mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele, kogemustele ja väärtustele tuginedes;		<p>Osalemine kooli luulevõistlusel.</p>

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Mõisted: <i>epiteet, isikustamine, koomika, metafoor, kordus, piltluule, retooriline hüüatus, retooriline küsimus, stiil, sümbol, võrdlus</i></p> <p><u>Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine</u> Müüdi tunnused. Tänapäeva folkloor ehk poploor.</p> <p>Teksti kompositsioonelemendid: sissejuhatus, sõlmitus, teema arendus, kulminatsioon, lõpplahendus. Muutuv ja muutumatu tegelane.</p> <p>Ilukirjanduse põhiliigid. Eepika, lüürika, draamatika tunnused. Romaani (erinevad liigid) ja novelli tunnused. Ulme- ja detektiivromani tunnused.</p>	<p>seletab oma sõnadega eepika, lüürika ja draamatika, romaani, ja novelli, haiku ja vabavärsi ning tragöödia olemust;</p>	<p>Sama teema käsitletakse ka eesti keele tunnis. Novelli kirjutamine.</p>	<p>Parimad tööd avaldatakse kooli almanahhis või ajalehes.</p>

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Reisikirja olemus.</p> <p>Luule vorm: värss, stroof. Oodi, haiku ja vabavärsilise luule tunnused. Motiivi olemus.</p> <p>Tragöödia tunnused. Draamatika mõisted: monoloog, dialoog, vaatus, stseen, remark, repliik. Intriigi olemus. Kirjandusteose dramatiseering. Lavastus ja selle valmimine.</p> <p>Filmikunsti väljendusvahendid: pilt ja sõna, kaader filmis. Kirjandusteose ekraniseering.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja algriimi; • selgitab õpitud vanasõnade ja kõnekäändude kujundlikkust ja tähendust; • mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele, kogemustele ja väärtustele tuginedes; • seletab oma sõnadega eepika, lüürika ja draamatika, romaani, ja novelli, haiku ja vabavärsi ning tragöödia olemust.	<p>Kasutatakse teadus- ja aimekirjanduse tekste, mis hõlmavad geograafiat, bioloogiat, füüsikat jne.</p> <p>Lõiming muusikaõpetusega, muusikalise tausta kujundamine luuletustele, dramatiseeringutele.</p>	<p>8. klassid kavandavad kooli vanema astme jõulupeo.</p> <p>Parimad tööd avaldatakse kooli almanahhis või ajalehes.</p>

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Esitamine	<p>Mõisted: <i>detektiivromaan, dialoog, dramaatika, dramatiseering, eepika, eepos, ekraniseering, haiku, intriig, jutustus, kompositsioon, kulminatsioon, lavastus, lüürika, monoloog, motiiv, müüt, novell, poploor, puänt, reisikiri, remark, repliik, romaan, sonett, stroof, stseen, tragöödia, ulmeromaan, vabavärss</i></p> <p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida?). Esituse ladusus, selgus ja tekstitäpsus; esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse valimine; korrektne kehahoid, hingamine ja diktsioon.</p>			<p>Kooli õpilaskonverentsi klasside parimaid uurimistöid tutvustatakse PowerPoint esitluste abil.</p> <p>Osalemine kooli kõne- ja luulevõistlusel, esinemine aktustel, jõulupeol, kevadfestivalil.</p>

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Omalooming	<p>Silmside hoidmine kuulaja-vaatajaga. Miimika ja žestikulatsiooni jälgimine. Luuleteksti esitamine peast. Draamateksti esitamine ositi. Instseneeringu esitamine.</p> <p>Kirjandusteost tutvustava ettekande koostamine ja esitamine.</p> <p>Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid: ulme- või detektiivjutu, haiku või vabavärsilise luuletuse, näidendi, proosa- või luuleteksti dramatiseeringu, tegelase monoloogi, tegelase eluloo, tegelase seletuskirja, muudetud žanris teksti (nt luuletuse põhjal kuulutuse, uudisest jutustuse), lisatud repliikidega teksti, minavormis loo, detailide abil</p>	<ul style="list-style-type: none"> • esitab peast luule- või draamateksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust; • koostab ja esitab kirjandusteost tutvustava ettekande. • kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kirjeldava (tegelase iseloomustus või miljöo kirjeldus) või jutustava (muinasjutu või muistendi) teksti; • kirjutab kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja oma arvamuse abil ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja.	<p>PowerPoint esitlusi tuleb koostada paljudes teisteski õppeainetes.</p>	<p>Dramatiseerimine. Proosateksti dramatiseerimine, lühinäidendi või stseenide lavastamine või rollimäng.</p> <p>Kooli näidenditepäev. Retsensioonide kirjutamine.</p> <p>Kirjandusteose reklaamtutvustus. PowerPoint esitluse koostamine, vormistamine ja selle abil esinemine.</p>

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 8. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>laiendatud loo, võrdluste- ja metafooriderikka teksti, loo ühest ja samast sündmusest traagilises ja koomilises võtmes, kirja teose autorile, teostest valitud ja kommenteeritud tsitaatide kogumiku, tsitaadi (moto) alusel kirjandi, või muud sellist.</p> <p>Omaloomingulised tööd (nt teemamapid) tänapäeva kultuurinähtuste ja kultuurilooliste isikute kohta.</p>			<p>Arvustuste kirjutamine nii detsembrikuisse teatri ühiskülastuse käigus jälgitud etendusele kui ka kooli näidenditepäeva etendustele.</p> <p>Parimad tööd avaldatakse kooli ajalehes ja almanahhis.</p> <p>Muuseumide külastamine.</p>

2.4.5. Eesti keele ainekava IX klassile

Teema EESTI KEEL 9. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 9. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Suuline ja kirjalik suhtlus	<p>Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väarikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele.</p> <p>Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusringis. Loetu kirjalik ja suuline vahendamine. Suhtlemine ajakirjanikuga. Väitlus, väitluse reeglid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid; • suudab asjalikult sekkuda avalikku diskussiooni meediakanalites, üritustel ja mujal; kommenteerib veebis asjakohaselt;	<p>Esseede, arutluste kirjutamine ajaloo-, ühiskonnaõpetuse, inglise keele tundides.</p> <p>Stiililt sobiva keele kasutamine kõikide õppeainete kirjalikes ja suulistes vastustes.</p> <p>Nii väitlus- kui ka kirjanditeemasid valitakse erinevate õppeainetega seonduvate teemade hulgast. Võimalik on teha eeltöö just teemaga seotud tunnis.</p>	<p>Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks.</p> <p>Koostöö kooli ja/või valla ajalehe toimetusega.</p>

Teema EESTI KEEL 9. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 9. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti vastuvõtt	<p>Veebilehed: eesmärgid ja ülesehitus. Veebist teabe otsimine, teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ja süstematiseerimine. Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem jm). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine.</p> <p>Tarbetekstide eesmärk, tarbetekstide tunnused ja ülesehitus. Tarbe- ja teabetekstidest olulise info leidmine, süstematiseerimine ja selle põhjal järelduste tegemine. Funktsionaalstiilid: tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamitekstide keelekasutus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • loeb ja kuulab avaliku eluga kursisoleku ja õppimise või töö eesmärkidel ning isiklikust huvist; rakendab lugemise ja kuulamise eri viise ja võimalusi; • loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ja arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste; • suudab teha järeldusi kasutatud keelevahenditest, märkab kujundlikkust;	Teabegraafika lugemine ja info otsimine kõikides õppeainetes.	Tekstide lugemine ja suhtlemine veebis. Arvuti abil tarbetekstide vormistamine. Uurimistööde kavandamine, koostamine, vormistamine, esitamine. Uurimistöö tutvustamine PowerPoint esitluse abil.

Teema EESTI KEEL 9. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 9. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Tekstiloome	<p>Arutlusteema leidmine ja sõnastamine isikliku kogemuse või alustekstide põhjal. Arutluse põhiskeem: väide, põhjendus, järeldus.</p> <p>Teksti pealkirjastamine. Tekstilõik, tekstilõigu ülesehitus. Lõikude järjestamise põhimõtted ja võimalused.</p> <p>Teksti sidusus. Jutustava, kirjeldava ja arutleva tekstiosa sidumine tervikuks.</p> <p>Sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel vastavalt suhtluseesmärkidele.</p> <p>Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära.</p> <p>Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine.</p> <p>Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega. Keelekujundite kasutamine tekstiloomel: konteksti sobivad ja sobimatud kujundid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oskab eesmärgipäraselt kirjutada kirjandit; asjalikke kommentaare ja arvamused; • oskab kirjutada elulugu, avaldusi, seletuskirju ja taotlusi; • seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toiminguga eesmärgiga ja teiste tekstidega; • vahendab kuulnud ja loetud tekste eetilisel, sobiva pikkuse ja täpsusega;	<p>Esseede, arutluste kirjutamine ajaloo-, ühiskonnaõpetuse, inglise keele tundides.</p> <p>Geograafiatunnis käsitletakse mõnd teemat (nt Läänemere olukord) ja eesti keele tunnis kirjutatakse materjali põhjal kirjand. Hinded lähevad mõlema aine arvestusse.</p> <p>Oma keelekasutuse järjepidev jälgimine.</p>	<p>Parimad tööd avaldatakse koolilehes ja almanahhis.</p>

Teema EESTI KEEL 9. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 9. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Õigekeelsus ja keelehoole	<p>Tarbetekstide koostamine ja vormistamine: elulookirjeldus, seletuskiri, avaldus, taotlus.</p> <p><u>Üldteemad</u> Keeleuuendus. Kirjakeele areng tänapäeval: võimalused ja ohud. Keelesugulus, soomeugri ja indoeuroopa keeled. Eesti keele eripära, võrdlus teiste keeltega.</p> <p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u> Muutumatumate sõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Tsitaatsõnade märkimine kirjas. Võõrnimede õigekiri ja vormimoodustus. Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine. Poolitamine, sh võõrsõnade ja nimede poolitamine. Arvuti keelekorrektori kasutamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest; suhestab keeli teadlikult, tajub nende erinevusi; edastab võõrkeeles kuulnud ja loetud infot korrektses eesti keeles ja arvestades eesti keele kasutuse väljakujunenud tavasid; leiab oma sõnavara rikastamiseks keeleallikatest sõnade konteksti-tähendusi, kasutusviise ja mõistesuhteid; tunneb keelendite stiiliväärtust; oskab keelendeid tekstis mõista ja kasutada; tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasi õppides. 	<p>Avalduse, CV jms kirjutamine karjääriõpetuse raames.</p> <p>Jälgitakse kohanimedega õigekirjutust geograafiatunnis, arvsõnade õigekirjutust matemaatika tunnis jne.</p> <p>Geograafiliste kaartide kasutamine.</p> <p>Õige lühendite kasutamine kõikides õppeainetes.</p> <p>Õige poolitamine kõikides õppeainetes.</p>	<p>Arvuti abil tarbetekstide vormistamine.</p> <p>Emakeelepäev – eesti keele päritolu ja sugulased.</p> <p>Arvuti abil info otsimine.</p> <p>Arvuti keelekorrektori kasutamine.</p>

Teema EESTI KEEL 9. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 9. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p><u>Sõnavaraõpetus</u></p> <p>Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid. Fraseologismid, nende stiilivärving.</p> <p>Sõnavara täiendamise võimalused: sõnade tuletamine, liitmine ja tehissõnad. Sagedamini esinevad tuletusliited ja nende tähendus.</p> <p>Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased veebiallikad. Sõnaraamatute kasutamine sõnade tähenduse ja stiilivärvingu leidmiseks.</p>		<p>Sõnade laenamine inglise ja vene keelest.</p>	<p>Sõnastike, s.h veebisõnastike kasutamine.</p>

2.4.6. Kirjanduse ainekava IX klassile

Teema KIRJANDUS 9. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 9. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekooolilistest projektidest
Lugemine Jutustamine	<p>Erinevate lugemistehnikate valdamine. Analüüs ja oma lugemisoskuse hindamine. Huvipakkuva kirjanduse leidmine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu autori, sisu, tegelaste, probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele, teose võrdlemine mõne teise teosega. Lugemissoovituste jagamine.</p> <p>Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.</p> <p>Loo jutustamine: jutustamine teksti kompositsioonist lähtuvalt, jutustades tegevuse aja ja koha muutmine, uute tegelaste ja sündmuste ja/või erinevat liiki lõppude lisamine, eri vaatepunktist jutustamine, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi.</p> <p>Tutvumine elektroonilise meedia (raadio, televisioon, internet) erinevate jutustamisviisidega.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erižanrilist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut); • loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist; • tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit ning võrdleb teost mõne teise teosega; • jutustab kokkuvõtvalt loetud teosest, järgides teksti sisu ja kompositsiooni;	<p>Erinevate arutlusteemade puhul toimub eeltöö materjali kogumiseks paljudes õppeainetes, nt keskkonnakaitse teema geograafia tunnis.</p> <p>Jutustamisoskust arendatakse kõikides õppeainetes.</p>	<p>Koostöö kooli raamatukoguga, võimalusel kohtumised kirjanikega, kultuuritegelastega.</p>

Teema KIRJANDUS 9. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 9. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoollistest projektidest
Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine	<p><i>Teose mõistmist toetavad tegevused</i> Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, analüüsi- ja hindamisküsimused. Küsimustele vastamine tsitaadiga, teksti toel oma sõnadega või oma arvamusega, toetumata tekstile.</p> <p>Teksti kesksete mõtete leidmine. Teose teema ja peamõtte sõnastamine. Konspekti koostamine.</p> <p>Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Autori hoiaku ja teose sõnumi mõistmine ja sõnastamine. Oma arvamuse sõnastamine, põhjendamine ja kaitsmine. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal.</p>	<p><i>Teose/loo kui terviku mõistmist toetavad tegevused</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vastab teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele; • kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ja tsitaate; • kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määratleb teose olulisemad sündmused, arutleb põhjustagajärg-seoste üle; • kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb ja hindab tegelasi, lähtudes humanistlikest ja demokraatlikest väärtustest; • arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust,	<p>Arutlemine, väitlemine.</p> <p>Kasutatakse teadus- ja aimekirjanduse tekste, mis hõlmavad geograafiat, bioloogiat, füüsikat jne.</p>	<p>Valmistumine kooli kõnevõistluseks.</p>

Teema KIRJANDUS 9. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 9. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Illustratiivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine, tähenduse kommenteerimine ja valiku põhjendamine. Probleemi olemuse-põhjuse-tagajärjelahenduse seoste üle arutlemine. Loetu põhjal järelduste tegemine.</p> <p>Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.</p> <p><u>Teose/loo kui terviku mõistmine</u> Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt. Muutuv ja muutumatu tegelane. Teose käigus tegelasega toimunud muutuste leidmine. Lihtne ja keeruline tegelane. Tegelase suhe iseendaga, teiste tegelastega, ümbritseva maailmaga. Tegelase sisekonflikti äratundmine. Tegelas vahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine, suhete analüüs. Tegelas tegevusmotiivide selgitamine, käitumise põhjuste analüüsimine. Tegelasrühmadevaheline konflikt ja konflikti gradatsioon. Erinevate teoste peategelaste võrdlemine.</p>	<p>valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust;</p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte; • otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;	<p>Sõnaraamatute, sh arvutisõnastike kasutamine.</p> <p>Arutelud ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse tundides Eneseanalüüs..</p>	

Teema KIRJANDUS 9. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 9. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Miljöö kirjeldamine. Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus. Pöördeliste sündmuste leidmine.</p>			
	<p>Teose rütm: ellipsi täitmine. Sündmuste põhjus-tagajärg-seoste leidmine. Ajaloosündmuste ja kirjandusteoses kujutatud seostamine. Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest. Eesti aja- ja kultuuriloo seostamine. Teksti aja- või kultuuriloolise tähenduse uurimine.</p> <p>Mõisted: <i>idee (peamõte), kompositsioon, konflikt, miljöö, probleem, sündmustik, teema, tegelane, tegevusaeg, tegevuskoht, tsitaat, tüüptegelane</i></p>		<p>Kirjandusteadmise d seostatakse ajaloos varem õpituga.</p> <p>Tsitaatide kasutamine ajaloo-, ühiskonnaõpetuse ja inglise keele tundides kirjutatavates esseedes.</p>	<p>Kooli kogunemistel tehakse lühiülevaateid ka konkreetse nädalasse jääva(te)st rahvakalendri olulisema(te)st tähtpäeva(de)st, kultuurisündmustest.</p>

Teema KIRJANDUS 9. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 9. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p><u>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine</u></p> <p>Epiteedi, võrdluse, metafoori, isikustamise, korduse, retoorilise küsimuse ja hüüatuse, ellipsi ja inversiooni tundmine ja kasutamine. Sümbolite seletamine. Allegooria ja allteksti mõistmine. Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine.</p> <p>Luuleteksti tõlgendamine. Autori keelekasutuse omapära leidmine. Teose stiililise eripära kirjeldamine. Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja algriimi; • mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele, kogemustele ja väärtustele tuginedes;	<p>Võimalusel proovitakse muusikaõpetaja kaasabil luua ja esitada rühmatöödena sündinud (regi)laule, luulekavu.</p> <p>Luuleteksti tõlgendamine läbi kunsti ja muusika.</p>	<p>Projektorit saab kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, esitluste ja filmilõikude või teatrietenduste katkendite näitamiseks!</p>

Teema KIRJANDUS 9. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 9. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	<p>Mõisted: <i>allegooria, alltekst, ellips, epiteet, inversioon, isikustamine, koomika, metafoor, kordus, retooriline hüüatus, retooriline küsimus, stiil, sümbol, võrdlus</i></p> <p><u>Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine</u></p> <p>Ilukirjanduse põhiliigid. Eepika, lüürika, dramaatika tunnused. Eepose, romaani (erinevad liigid), jutustuse, novelli, miniatuuri tunnused.</p> <p>Luule vorm: värss, stroof, erinevad riimiskeemid. Oodi, ballaadi, soneti, haiku ja vabavärsilise luule tunnused.</p> <p>Komöödia, tragöödia ja draama tunnused. Arvustuse olemus.</p> <p>Mõisted: <i>arvustus, draama, dramaatika, eepika, eepos, haiku, jutustus, lüürika, novell, riimiskeem, romaan, sonett, stroof, tragöödia, vabavärss</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • seletab oma sõnadega eepika, lüürika, dramaatika, eepose, romaani, jutustuse, novelli, ballaadi, haiku, vabavärsi, soneti, komöödia ja tragöödia olemust;	<p>Sümbolite kasutamine kunstiõpetuses, käsitöös.</p> <p>Reisikirjad geograafiatunnis.</p> <p>Kangelaseeposed ja müüdid ajalootunnis.</p>	<p>Kooli ühine teatrikülastus.</p>

Teema KIRJANDUS 9. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 9. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoollistest projektidest
Esitamine	<p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida?). Esituse ladusus, selgus ja tekstitäpsus; esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse valimine; korrektne kehahoid, hingamine ja diktsioon. Silmside hoidmine kuulaja-vaatajaga. Miimika ja žestikulatsiooni jälgimine. Teost tutvustava ettekande koostamine ja esitamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> koostab ja esitab teost tutvustava ettekande;	<p>PowerPoint esitlusi tuleb koostada paljudes teisteski õppeainetes.</p> <p>Kooli õpilaskonverentsi klasside parimaid uurimistöid tutvustatakse PowerPoint esitluste abil.</p> <p>Kirjandiõpetuse osa kordamine, arutleva kirjandi ülesehituse õppimine toimub nii eesti keele kui ka kirjanduse tunnis.</p> <p>Avalduste ja CV-de kirjutamine karjääriõpetuse raames.</p>	<p>Osalemine kooli luulevõistlusel.</p> <p>Osalemine kooli kõnevõistlusel.</p> <p>Parimad tööd avaldatakse kooli almanahhis või ajalehes.</p> <p>Kooli näidenditepäeva etenduste, teatrikülastuste, raamatukogus tehtavatele näituste jms retsenseerimine.</p> <p>Uurimistöö kavandamine, koostamine ning esitamine kooli õpilaskonverentsil.</p>
Omalooming	<p>Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid: regilaulu, kujundirikka luuletuse või miniatuuri, tegelase iseloomustuse või CV, tegelaste juhtlauseid, teise ajastusse paigutatud tegevustikuga loo, miljöõ kirjelduse, kirjandusteose probleemidest lähtuva arutluse, alustekstile sisulise vastandteksti, teatrietenduse, filmi või kirjandusteose arvustuse vms. Omaloomingulised tööd (nt lühiuurimused) tänapäeva kultuurinähtuste ja kultuurilooliste isikute kohta. Mõiste: <i>arutlev tekst</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kirjeldava (tegelase iseloomustuse või miljöõ kirjeldus) või jutustava (muinasjutu või muistendi) teksti; kirjutab kirjandusteose põhjal arutlus-elementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja oma arvamuse abil ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja.		